

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบและแนวทาง ในการสร้างรูปแบบดังกล่าว โดยมีรายละเอียดของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
3. พระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางการได้ยิน
  - 3.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556
  - 3.2 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551
  - 3.3 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552
  - 3.4 แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560-2564
  - 3.5 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564
4. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2562
5. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562
6. หลักการแนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ
7. หลักการแนวคิดทฤษฎีการสร้างรูปแบบ
8. หลักการแนวคิดทฤษฎีวงจรกิจกรรม
9. บริบทวิทยาลัยเทคนิคบางแสน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังต่อไปนี้

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุผลความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม (ราชกิจจานุเบกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560)

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกร ยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น “วิถี” การดำเนินชีวิต

2. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาค เอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

3. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง (ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังต่อไปนี้

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562)

พระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางการได้ยิน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังต่อไปนี้

มาตรา 15 การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการจะกระทำมิได้ การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกระทำหรืองดเว้นกระทำการที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการโดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้นทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะเหตุแห่งความพิการด้วย

การเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผลทางวิชาการ จารีตประเพณี หรือประโยชน์สาธารณะ สนับสนุนให้กระทำได้ตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่ผู้กระทำการนั้นจะต้องจัดให้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาหรือรักษาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์แก่คนพิการตามความจำเป็นเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา 16 คนพิการที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามมาตรา 15 มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการให้มีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการนั้นได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การร้องขอตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่น อันมิใช่ตัวเงินให้แก่คนพิการที่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมได้ และหากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการนั้นเป็นการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลจะกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษให้แก่คนพิการไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการร้องขอ การรวบรวมพยานหลักฐาน การไกล่เกลี่ย และการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งคณะกรรมการอาจจัดให้มีคณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ทั้งนี้ องค์กรประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และค่าตอบแทนของคณะอนุกรรมการหรือผู้ไกล่เกลี่ยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 20 คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้

(1) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

(2) การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือ การศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

(3) การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

(4) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ

(5) การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ ผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การช่วยเหลือทางกฎหมาย และการจัดหาทนายความว่าต่างแก่ต่างคดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(6) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภทตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดในกฎกระทรวง

(7) บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(8) สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับการยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว

(9) การจัดสวัสดิการเบี่ยงความพิการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

(10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ หรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ผู้ช่วยคนพิการ ให้มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีสถานสงเคราะห์เอกชนจัดที่อยู่อาศัยและสวัสดิการให้แล้ว รัฐต้องจัดเงินอุดหนุนให้แก่สถานสงเคราะห์เอกชนนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ การเลี้ยงดู การจัดการศึกษา การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อให้พึ่งตนเองได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

คนพิการและผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด

องค์กรเอกชนที่จัดให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา นี้ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 20/1 เพื่อประโยชน์ในการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ คนพิการอาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะต่อคณะกรรมการสำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อกำหนดมาตรการให้คนพิการได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องจัดให้มี สนับสนุนอำนวยความสะดวก หรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้คนพิการสามารถใช้สิทธิได้ตามที่กฎหมายกำหนด

(3) ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

(4) ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐชี้แจงรายละเอียด และอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารหรือใช้สิทธิประโยชน์ของตนได้

(5) ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนดำเนินการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม แล้วแต่กรณี เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่คนพิการไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ให้ผู้ดูแลคนพิการหรือองค์กรด้านคนพิการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการแทนได้

ในกรณีหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาอันสมควรตามที่มีการร้องขอ ให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการหรือองค์กรด้านคนพิการมีสิทธิร้องขอให้สำนักงานดำเนินการตามมาตรา 13/1 ได้

มาตรา 20/2 ให้องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากคณะกรรมการตามมาตรา 6 (10) มีสิทธิดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะต่อคณะกรรมการหรือสำนักงาน เพื่อปรับปรุงสิทธิประโยชน์แก่คนพิการเพิ่มขึ้น

(2) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมหรือให้บริการแก่คนพิการให้ได้รับสิทธิอย่างครบถ้วน

(3) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิสำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ให้ความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้

(5) ให้บริการจัดหางานและส่งเสริมการมีงานทำให้แก่คนพิการ โดยอาจได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุน

(6) ให้บริการหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการกีฬาหรือนันทนาการสำหรับคนพิการ โดยอาจได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

(7) ประสานงานเกี่ยวกับงานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่คนพิการ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

(8) ขอใช้ที่ราชพัสดุหรือทรัพย์สินอื่นของทางราชการเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และอาจได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(9) ดำเนินการตามที่สำนักงานมอบหมายเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (3) ถึง (9) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา 20/3 ให้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการตามวรรคหนึ่งได้โดยใช้งบประมาณของตนเอง

การจัดตั้งและการยกเลิก การกำหนดประเภทองค์กร มาตรฐานการดำเนินการ และคุณสมบัติของผู้ดำเนินการศูนย์บริการคนพิการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้ศูนย์บริการคนพิการได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน หรือด้านอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด หรือได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 20/4 ให้ศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) สำรวจ ติดตามสภาพปัญหาคนพิการ และจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (2) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการและความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอ และตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วย ดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ
- (3) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ และการจัดหางานให้แก่คนพิการ
- (5) ให้ความช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล
- (6) ประสาน คัดกรอง ส่งต่อ และให้ความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่เหมาะสม
- (7) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ
- (8) ติดตามและประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำรงชีวิตของคนพิการ
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการหรือสำนักงานมอบหมาย การให้บริการแก่คนพิการ ให้ศูนย์บริการคนพิการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้รับการร้องขอจากศูนย์บริการคนพิการ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบพิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองคนพิการเป็นสำคัญ ในกรณีที่มีปัญหาการดำเนินการ ให้ศูนย์บริการคนพิการรายงานต่อสำนักงานเพื่อนำเสนอคณะกรรมการ พิจารณาวินิจฉัยหรือดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของศูนย์บริการคนพิการแต่ละประเภท การดำเนินงาน และการให้บริการแก่คนพิการของศูนย์บริการคนพิการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ (สำนักนโยบายและวิชาการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และบัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, 2556)

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยินดังต่อไปนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ วรรค 1

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด

ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

(1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

(3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 8 วรรคสาม วรรคสี่และวรรคหก

ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551, 2551)

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2552

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2552 ได้บัญญัติดังต่อไปนี้

ข้อ 4 ให้สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีหน้าที่จัดการอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการตามภารกิจของสถานศึกษานั้น โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาโดยไม่มีเหตุผลและความจำเป็นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ให้ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากสถานศึกษาใดมีข้อโต้แย้งหรือมีปัญหาในทางปฏิบัติที่จำเป็นให้สถานศึกษานั้นเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นรายไป

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการตามประเภทความพิการ

ข้อ 6 ให้สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีและปฏิบัติการ มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม โดยให้คำนึงถึงประเภทของความพิการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ส่วนราชการ สถาบันการอาชีวศึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษากำหนดและให้สถานศึกษานั้น แจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อทราบไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนเริ่มปีการศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป

ให้สถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นจากส่วนราชการตามจำนวนเงินที่ต้องเรียกเก็บจากนักศึกษาพิการ หากส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการได้ให้ส่งเรื่องขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการต่อไป ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราและรายการที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการตามวรรคหนึ่ง ส่วนราชการหรือสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งรับผิดชอบกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ อาจทำข้อตกลงขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้

ข้อ 7 ให้สถานศึกษาซึ่งได้รับคนพิการเข้าศึกษาดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) จัดระบบหรือรูปแบบที่สนับสนุนการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษตามประเภทของคนพิการ

(2) จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการ สามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้

(3) รายงานผลการดำเนินงานต่อส่วนราชการ

ข้อ 8 ในการจัดทำหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา ให้สถานศึกษาหรือส่วนราชการกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดตัวอย่าง รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติตามความเหมาะสมก็ได้

ข้อ 10 ให้ส่วนราชการจัดให้มีหน่วยงานภายในของส่วนราชการเป็นการเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการ (ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552, 2552)

แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังต่อไปนี้

ทิศทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

เพื่อให้คนพิการได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ โดยการเข้าถึงบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีคุณภาพ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายโดยเน้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ในการจัดบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างมีมาตรฐาน และสนับสนุนให้องค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายมีบทบาท จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) : คนพิการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วยวิถีพอเพียง

พันธกิจ (Mission)

- พันธกิจที่ 1 เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
- พันธกิจที่ 2 สร้างคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระบบ
- พันธกิจที่ 3 ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่เป็นมาตรฐานและธรรมาภิบาล
- พันธกิจที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

เป้าประสงค์ (Goal) : คนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล และมีทักษะการดำรงชีวิต สามารถประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

จากกรอบทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2560-2564 ดังกล่าว ที่ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์การพัฒนากระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดมาตรการ รวมถึงตัวชี้วัดความสำเร็จ ในแต่ละมาตรการ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ครอบคลุมการศึกษาทุกระบบและทุกระดับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสิทธิและโอกาสทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรการ

1. จัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI)
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

4. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระบบ (การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย) ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
5. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
6. ขยายหน่วยบริการการศึกษาสำหรับคนพิการให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย
7. เสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งให้หน่วยบริการการศึกษา
8. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิดถึง 3 ปี ได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI)
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการรองรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน
3. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้กับคนพิการได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
4. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับการฝึกทักษะอาชีพสามารถนำทักษะไปประกอบอาชีพได้หรือศึกษาต่อด้านอาชีพ
5. ร้อยละของคนพิการที่เข้าถึงบริการทางการศึกษา
6. ร้อยละของสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
7. ร้อยละของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน
8. จำนวนหน่วยบริการการศึกษาที่เพิ่มขึ้น
9. ร้อยละของหน่วยบริการการศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
10. ร้อยละของหน่วยงานการศึกษาที่มีการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการ (ทางลาด ที่จอดรถ ห้องน้ำ ป้ายและสัญลักษณ์ และบริการข้อมูลข่าวสาร)

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับทุกระบบ

วัตถุประสงค์ : คนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรการ

1. พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
2. พัฒนามาตรฐานและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสภาพพลวัตของสังคม
3. พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
5. พัฒนาระบบ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้กับคนพิการที่มีการพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน
2. ร้อยละของคนพิการที่มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP: Individualized Education Program)
3. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
4. ร้อยละของสถานศึกษาที่นำนวัตกรรมการจัดการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสภาพแวดล้อมของสังคม
5. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง
6. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่คนพิการทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
7. ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่มีการพัฒนาระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

มาตรการ

1. ปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในหน่วยงานการศึกษา
2. พัฒนาระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์มิติสัมพันธ์ (3D GIS : Multilayer Data Warehouse) ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการให้เชื่อมโยงกันได้
3. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบการให้บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. พัฒนาและส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ การให้บริการ และการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของหน่วยงานที่มีระบบฐานข้อมูลคนพิการและระบบบริหารจัดการ ข้อมูลด้านการศึกษาที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ร้อยละของหน่วยงานที่มีระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์มิติสัมพันธ์ (3D GIS : Multilayer Data Warehouse) ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ
3. ร้อยละของหน่วยงานที่มีระบบบริหารจัดการในการให้บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ มีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

4. ร้อยละของคนพิการได้รับบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ

5. ร้อยละของสถานศึกษา/สถาบันมีการพัฒนาและส่งเสริมการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ การให้บริการ และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ ที่มุ่งยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างนวัตกรรม องค์ความรู้และองค์กรแห่งนวัตกรรม

มาตรการ

1. สนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดทำแผนที่ชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับคนพิการ

2. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ทูการวิจัยเพื่อการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และองค์ความรู้อื่น ๆ ตามความต้องการของหน่วยงาน

3. ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ในหน่วยงาน และหน่วยบริการการศึกษา เพื่อรองรับการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและองค์กรแห่งนวัตกรรม (Innovation Organization)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนของงานวิจัย และนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์

2. มีงานวิจัยแบบแผนที่ชีวิตของคนพิการ

3. จำนวนทุนวิจัยที่ได้รับการสนับสนุน

4. ร้อยละของบุคลากรที่ผ่านการประเมินตามหลักสูตรที่กำหนด

5. ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐาน

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ : มีระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีมาตรฐานและเป็นธรรมบนหลักการบริหารจัดการเชิงสมรรถนะ

มาตรการ

1. จัดทำแผนอัตรากำลัง และจัดให้มีครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่มีความรู้ความสามารถตามกรอบอัตรากำลัง

2. วางแผนและผลิตครู ให้มีความรู้และทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตามนโยบาย และแผนอัตรากำลัง

3. พัฒนาผู้บริหาร ครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Translation Leader) และมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ

4. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลตามมาตรฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

5. ส่งเสริมความก้าวหน้า และสร้างแรงจูงใจให้กับครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีครูการศึกษาพิเศษและนักสหวิชาชีพตามแผนอัตรากำลัง
3. มีแผนการผลิตครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
4. มีรายวิชาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นวิชาบังคับพื้นฐานในหลักสูตรการผลิตครู
5. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีบุคลากรสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้กับคนพิการในสถานศึกษา
6. ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการในการจัดการศึกษาตามแผนการพัฒนา และคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
7. ร้อยละของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ การปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาครูและบุคลากร (HRD : Human Resource Development Plan) และแผนการพัฒนาระดับบุคคล (IDP : Individual Development Plan)
8. ร้อยละของหน่วยงานที่มีการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลตามมาตรฐานโดยใช้หลักหลักธรรมาภิบาล
9. ร้อยละของครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาได้เลื่อนวิทยฐานะหรือ ตำแหน่งที่สูงขึ้น
10. ร้อยละของครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติและอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ

วัตถุประสงค์ : เพื่อจัดให้มีห้องเรียนพิเศษสำหรับคนพิการในสถานศึกษาเฉพาะทาง และสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน

มาตรการ

1. จัดห้องเรียนอัจฉริยะ (Gifted Room) ในสถานศึกษาเฉพาะทาง
2. ยกมาตรฐานการจัดการศึกษาเรียนรวม
  - 2.1 จัดห้องเรียนพิเศษให้คนพิการในสถานศึกษา
  - 2.2 พัฒนามาตรฐานการจัดการเรียนรวม
  - 2.3 พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม
  - 2.4 พัฒนาอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษ

- พิเศษ
- 2.5 ส่งเสริม สนับสนุน ให้องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดห้องเรียน
- 2.6 จัดให้มีการนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรวมในห้องเรียนพิเศษอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีห้องเรียนอัจฉริยะ (Gifted Room) ในสถานศึกษาเฉพาะทาง
2. จำนวนสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษให้ได้กพิการเรียนรวม
3. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานการจัดการเรียนรวม
4. ร้อยละของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการบริหารจัดการเรียนรวมอย่างเป็นระบบ
5. ร้อยละของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง (ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา, ผู้อำนวยการ กลุ่มนิเทศ ติดตาม ฯลฯ) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ผ่านการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรวม
6. ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษผ่านการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรวม
7. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษผ่านการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรวม
8. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษได้รับการสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
9. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชน
10. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดห้องเรียนพิเศษได้รับการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 7 : พัฒนาระบบงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างระบบการสนับสนุนทรัพยากร และการจัดสรรงบประมาณ การศึกษาที่เพียงพอและเหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น

มาตรการ

1. จัดระบบสนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาสำหรับคนพิการทุกช่วงวัยในทุกระดับทุกระบบการศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพการจัดการศึกษา
2. ระดมทรัพยากรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ
3. วิจัยและพัฒนาระบบการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับสนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาสำหรับคนพิการในทุกระดับ ทุกระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็นพิเศษ
2. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในทุกระดับ ทุกระบบการศึกษาให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อทางการศึกษา (บัญชี ก) ในทุกระดับ ทุกระบบการศึกษาให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษ
4. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการมีเงินเพิ่มทุนหมุนเวียนใช้ตามวัตถุประสงค์
5. มีแผนการระดมทรัพยากรสนับสนุนกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการจากบุคคล องค์กรภายนอก
6. มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 : พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์ : เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

มาตรการ

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาตามศาสตร์พระราชาและหลักธรรมาภิบาลที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ (A-F-P-P : Area - Function - Participation - People) สู่การเป็นสถานศึกษาแห่งความสุข (Happiness School)
2. ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับคนพิการของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด
3. พัฒนาภาคีเครือข่าย (Education Partnership) เพื่อเปิดเวทีให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
4. จัดและพัฒนาระบบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (SDS: Strategic Driven System) สนับสนุน ข้อมูล การตัดสินใจ การเฝ้าระวัง (Educational Warning Sign System) การกำกับ ติดตาม และรายงานผลตามยุทธศาสตร์ผ่านระบบดิจิทัล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของหน่วยงาน สถานศึกษา สถาบันที่มีการนำศาสตร์พระราชาและหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งความสุข
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ แบบบูรณาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. ร้อยละของหน่วยงานสถานศึกษา สถาบัน ที่มีการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับคนพิการของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

4. ร้อยละของหน่วยงาน สถานศึกษา สถาบัน ที่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

5. ร้อยละของหน่วยงานที่มีการใช้ระบบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (SDS : Strategic Driven System) สนับสนุนการตัดสินใจ การกำกับ ติดตาม และรายงานผลตามยุทธศาสตร์ผ่านระบบดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังต่อไปนี้

ทิศทางยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564

วิสัยทัศน์ คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง ดำรงชีวิตอิสระในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน (Make the Right Real for Persons with Disabilities towards Independent Living in Sustainable Inclusive Society)

พันธกิจ

1. เสริมพลังให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ ตลอดจนสนับสนุนองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพ ความเข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน

2. ปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง รวมถึงส่งเสริมคุ้มครองสิทธิของคนพิการและขจัดกีดกันเลือกปฏิบัติต่อคนพิการทุกรูปแบบ

3. สื่อสารสังคม สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้มีเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการเพื่อนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

4. สร้างสภาพแวดล้อม การเดินทาง บริการสาธารณะ และพัฒนาเทคโนโลยีที่คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

5. ส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายทุกภาคส่วนโดยสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกการเดินทาง บริการสาธารณะ และข้อมูลข่าวสาร รวมถึงส่งเสริม คุ้มครองสิทธิคนพิการ และขจัดกีดกันเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ

2. องค์กรด้านคนพิการ ผู้นำคนพิการ และเครือข่ายทุกระดับมีศักยภาพและความเข้มแข็ง สามารถส่งเสริมคุ้มครองสิทธิของคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระบบบริหารจัดการด้านคนพิการ มีการปฏิรูปนโยบาย กฎหมายและกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสากลและทันสมัย

4. สังคมมีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการและคนพิการ ปราศจากการเลือกปฏิบัติ ลดความเหลื่อมล้ำ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน

5. คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเดินทาง บริการสาธารณะการเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล

6. เครือข่ายและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบูรณาการ นโยบาย แผนงานการดำเนินงาน และทรัพยากรในการขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม = EQUAL

1. เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment)

2. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ จัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ ได้จริง (Quality Management)

3. เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding)

4. สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility)

5. ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน (Linkage)

แนวทางและมาตรการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment)

แนวทางที่ 1 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพคนพิการในทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ รวมถึงบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล

ตัวชี้วัด ร้อยละของคนพิการทุกช่วงวัยและบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 2 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพสตรีพิการและเด็กหญิงพิการเพื่อให้เข้าถึงโอกาสอันเท่าเทียมในการพัฒนาสังคมกระแสหลัก

ตัวชี้วัด ร้อยละของสตรีพิการ เด็กหญิงพิการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ การเข้าถึงสิทธิบริการอนามัยเจริญพันธุ์ และสุขภาวะทางเพศอย่างเท่าเทียม (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 3 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพผู้นำคนพิการและแกนนำเครือข่ายให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของผู้นำ คนพิการและแกนนำเครือข่ายมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ร้อยละ 80)

2. มีการส่งเสริมผู้นำคนพิการให้มีบทบาทในเวทีระดับประเทศและนานาชาติ

แนวทางที่ 4 พัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ดูแลคนพิการ ครอบครัวและเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ตัวชี้วัด ร้อยละของกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ดูแลคนพิการ ครอบครัว ได้รับการพัฒนา ศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 5 สนับสนุนการรวมกลุ่มการจัดตั้ง การสร้างความเข้มแข็ง และ ธรรมชาติในการบริหารจัดการขององค์กรด้านคนพิการในทุกระดับ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนองค์กรของคนพิการ องค์กรเพื่อคนพิการ มีการรวมกลุ่มการจัดตั้ง และการสร้างความเข้มแข็ง (จำนวน 200 องค์กรต่อปี)

2. มีการสร้างความเข้มแข็ง และเสริมสร้างธรรมชาติในการบริหารองค์กร ในทุกระดับ

แนวทางที่ 6 เสริมพลังให้องค์กรด้านคนพิการทุกระดับสามารถส่งเสริมคุ้มครอง สิทธิคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ด้านคนพิการและที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด ร้อยละขององค์กรของคนพิการ องค์กรเพื่อคนพิการ ที่เข้าไปมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านคนพิการและที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 7 สนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพแก่องค์กรด้านคนพิการในทุกระดับ

ตัวชี้วัด ร้อยละองค์กรของคนพิการ องค์กรเพื่อคนพิการ ทุกระดับที่ได้รับการ สนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 80)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคูณภาพการจัดการ ขจัดกาเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง (Quality Management)

แนวทางที่ 1 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่มแก่คนพิการ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่าง มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 80)

2. มีการพัฒนาระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและการจัดทำ แผนพัฒนาคนพิการรายบุคคล

แนวทางที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพระบบการดูแลสุขภาพคนพิการ การรักษา พยาบาล ป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพ อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เพื่อให้คนพิการ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ร้อยละของคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากระบบการดูแลสุขภาพ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบ และนอกระบบทุกระดับการศึกษารวมทั้งการเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ การศึกษานอก

โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา

ตัวชี้วัด สัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของคนพิการที่เข้าสู่ระบบการศึกษาทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ (เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา)

แนวทางที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบคุ้มครองทางสังคม ระบบสนับสนุนทางสังคม ระบบสวัสดิการ การจัดการบริการสังคม และความช่วยเหลืออื่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลแก่คนพิการในทุกช่วงวัย

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามกฎหมายเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 80)

2. มีการพัฒนาระบบสวัสดิการ ระบบการคุ้มครองทางสังคมตามความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการตามประเภทความพิการเพิ่มมากขึ้น

แนวทางที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพของระบบและกลไก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพของคนพิการให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้มากขึ้น

ตัวชี้วัด

1. สัดส่วนของคนพิการในวัยแรงงานที่สามารถประกอบอาชีพได้ มีงานทำ และรายได้ (สัดส่วนเพิ่มมากขึ้น)

2. มีการพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการมีงานทำและประกอบอาชีพของคนพิการที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 6 จัดระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรมและบันเทิง สำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. มีระบบสนับสนุน แผนงาน โครงการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรม และบันเทิงสำหรับคนพิการอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. สัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของคนพิการที่ร่วมกิจกรรมท่องเที่ยว นันทนาการ วัฒนธรรม กีฬา และบันเทิงอย่างเท่าเทียม (เพิ่มขึ้นทุกปี)

แนวทางที่ 7 พัฒนากฎหมาย นโยบายยุทธศาสตร์ ตลอดจนกลไก การดำเนินงานด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ รวมถึงข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตามอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องยุทธศาสตร์อินซอน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของกฎหมาย นโยบายยุทธศาสตร์ และกลไกการดำเนินงานด้านคนพิการ ที่ได้รับการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 80)

2. ร้อยละของนโยบายด้านคนพิการได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 8 สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ บ้านพิทักษ์สิทธิคนพิการ ให้สามารถจัดบริการคนพิการในพื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. มีการจัดตั้งและสร้างเสริมสมรรถนะศูนย์บริการคนพิการทั่วไปของคนพิการแต่ละประเภทในทุกจังหวัด

2. จำนวนสำนักงานศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดได้มีการสร้างหรือเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด (จำนวน 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร)

3. จำนวนบ้านพิทักษ์สิทธิคนพิการที่ได้รับการจัดตั้งสามารถจัดบริการอย่างมีประสิทธิภาพ (ปีละ 2 แห่ง)

4. ร้อยละของคนพิการที่ได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพจากศูนย์บริการคนพิการ และบ้านพิทักษ์สิทธิคนพิการ (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 9 เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงระบบข้อมูลด้านคนพิการของประเทศไทยให้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด มีการจัดเก็บข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลด้านคนพิการที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน เป็นปัจจุบันและมีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 10 พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และการฟื้นฟูหลังจากการเกิดภัยพิบัติสำหรับคนพิการ รวมถึงการจัดระบบการประกันภัยสำหรับคนพิการที่เท่าเทียม

ตัวชี้วัด

1. มีแผนการจัดการภัยพิบัติ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ซึ่งบูรณาการกรอบการดำเนินงานเช่นใดและประเด็นคนพิการไว้ในแผนด้วยรวมทั้งขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

2. มีการพัฒนาระบบประกันภัย และผลิตภัณฑ์ประกันภัยสำหรับคนพิการในทุกมิติอย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไป

แนวทางที่ 11 ส่งเสริมและสนับสนุนให้การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ มีการผนวกรวมประเด็นเรื่องความพิการไว้ด้วยเพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการให้คนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. มีการบรรจุประเด็นความพิการไว้ในการเก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการเพิ่มข้อคำถามความพิการในการทำสำมะโนประชากร

2. มีการทบทวนและปรับปรุงวิธีการสำรวจความพิการให้สอดคล้องกับการจำแนกตามหลักสากล (International classification of functioning disability and health : ICF)

แนวทางที่ 12 พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีสมรรถนะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ด้านคนพิการทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชนองค์กรด้านคนพิการ ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวโน้มทิศทางและกระแสการพัฒนาคนพิการ (ร้อยละ 80)

ตัวชี้วัด ร้อยละของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชนองค์กรด้านคนพิการ ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวโน้มทิศทางและกระแสการพัฒนาคนพิการ (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 13 ยกระดับการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเพื่อให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ ได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จริงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ (องค์กรของคนพิการ และองค์กรเพื่อคนพิการ) ที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์กองทุนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (ร้อยละ 80)

2. มีระบบประกันคุณภาพและติดตามประเมินผลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

แนวทางที่ 14 พัฒนาระบบการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิ และจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ ครอบครัวคนพิการ ในทุกรูปแบบ รวมถึงเร่งรัดการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

ตัวชี้วัด

1. สัดส่วนที่ลดลงของคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ ครอบครัวคนพิการไม่ถูกเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบ (ลดลงทุกปี)

2. มีคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding)

แนวทางที่ 1 สนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้ และงานวิจัย นวัตกรรมเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ตัวชี้วัด

1. มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2. จำนวนงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนา และมีการนำผลงานไปสู่การปฏิบัติ (อย่างน้อย 15 เรื่อง/ ปี)

3. มีการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรด้านคนพิการ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไปที่ดำเนินงานเกี่ยวกับวิจัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4. มีการส่งเสริมให้คนพิการ และผู้ดูแลคนพิการเป็นนักวิจัย

แนวทางที่ 2 เสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารนโยบายในทุกกระดับ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีด้านคนพิการ

ตัวชี้วัด มีการบรรจุความรู้เกี่ยวกับประเด็นการส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ ในหลักสูตรผู้บริหารนโยบายทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ 3 สื่อสารสังคม สร้างการรับรู้และความเข้าใจผ่านสื่อ สิ่งพิมพ์ ออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อทางเลือกให้คนในสังคมมีความรู้ ความเข้าใจเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของสื่อต่าง ๆ ที่มีการผลิตรายการ หรือเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อคนพิการและความพิการ (เพิ่มขึ้นทุกปี)
2. มีแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสื่อเพื่อการเสริมสร้างเจตคติที่ดีและสร้างสรรค์ด้านคนพิการ
3. มีการส่งเสริมให้คนพิการ องค์กรด้านคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ มีส่วนร่วมในการผลิตและเผยแพร่สื่อ

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้จัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อคนพิการ รวมถึงให้เกิดความรู้และความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านคนพิการ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ยุทธศาสตร์อินชอน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบการดำเนินงานเซนได เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

1. มีการจัดกิจกรรมที่บูรณาการประเด็นด้านคนพิการและการสร้างเจตคติที่ดีด้านคนพิการของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
2. มีการให้ความรู้ และความเข้าใจกฎหมาย แผนงาน นโยบาย และพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้านคนพิการอย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ 5 สร้างโอกาส สนับสนุนให้มีคนพิการต้นแบบ และเปิดพื้นที่ให้คนพิการได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มความสามารถในทุกรูปแบบในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

ตัวชี้วัด มีการสนับสนุนพื้นที่และโอกาสให้คนพิการได้แสดงศักยภาพ และความสามารถในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมบทบาทของคนพิการต้นแบบ ให้ได้รับการยอมรับจากสังคม

แนวทางที่ 6 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีช่องทางของสื่อทางเลือกเพื่อผลิตและเผยแพร่เนื้อหาสาระด้านคนพิการในทุกมิติ

ตัวชี้วัด

1. มีช่องทางของสื่อทางเลือกเพื่อผลิตและเผยแพร่เนื้อหาสาระด้านคนพิการในทุกมิติเชิงสร้างสรรค์
2. มีแผนส่งเสริมและพัฒนาช่องทางสื่อทางเลือก การพัฒนาบุคคลและคนพิการด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ รวมทั้งส่งเสริมการเข้าถึงของผู้ชมทั่วไป

แนวทางที่ 7 ผลักดันการบรรจุประเด็นเรื่องคนพิการเข้าในหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

ตัวชี้วัด มีการบรรจุประเด็นเกี่ยวกับคนพิการเพื่อบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ : Accessibility

แนวทางที่ 1 เร่งรัด สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จัดสภาพแวดล้อมการเดินทาง และบริการสาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม รวมถึงผลักดันให้มีการออกกฎหมายว่าด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for all Act)

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมจัดสภาพแวดล้อม การเดินทาง และบริการสาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม (ร้อยละ 80)

2. มีการออกกฎหมายว่าด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for all Act)

แนวทางที่ 2 เร่งรัดดำเนินการจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกของสภาพแวดล้อมและมาตรฐานการให้บริการ เกณฑ์การประเมินคุณภาพ และมีการตรวจสอบติดตามการจัดสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ตัวชี้วัด

1. มีการจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกของสภาพแวดล้อมตามหลักสากลและมาตรฐานการให้บริการที่เป็นมาตรฐานเดียวทั้งประเทศ

2. มีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะและบริการสาธารณะและมาตรฐานการให้บริการ ที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 3 เร่งรัดดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง ดำเนินการจัดทำและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการและทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ตัวชี้วัด ร้อยละของสถานที่ท่องเที่ยวมีการจัดปรับปรุงและพัฒนา จัดทำและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการและทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งสาธารณะทุกรูปแบบให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตของคนพิการและทุกคนในสังคม

ตัวชี้วัด

1. มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งสาธารณะทุกรูปแบบให้คนพิการและทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

2. มีการขจัดอุปสรรคทุกรูปแบบในการเข้าถึงการคมนาคมขนส่งสาธารณะ โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการและกำกับให้เอกชนในเขตอำนาจหน้าที่ของตนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 5 เร่งรัดการจัดทำบัญชีแห่งชาติด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการจัดบริการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคลรวมถึงพัฒนาระบบการประเมินความต้องการจำเป็นและประสิทธิภาพของการใช้งาน

ตัวชี้วัด

1. มีการจัดทำ บัญชีแห่งชาติด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

2. มีการพัฒนาระบบการประเมินความต้องการจำเป็นและประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในการใช้งานของคนพิการภายหลังการรับบริการ

3. ร้อยละของคนพิการที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ และเครื่องช่วยความพิการตามความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคลอย่างเหมาะสม (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 6 ผลักดันให้มีการออกแบบเพื่อทุกคน การพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล ในการบริการข้อมูลข่าวสารโทรคมนาคม ดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสื่อสาธารณะเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

ตัวชี้วัด ร้อยละของบริการข้อมูลข่าวสารโทรคมนาคม ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสื่อสาธารณะที่คนพิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น (ร้อยละ 80)

แนวทางที่ 7 ผลักดันให้มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมสาธารณะ และบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ตัวชี้วัด มีการบรรจุหลักสูตรวิชาเรียนในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมสาธารณะและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน : Linkage

แนวทางที่ 1 บูรณาการเครือข่ายด้านคนพิการและสร้างการมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบกลไกภาครัฐ และรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเชื่อมโยงการให้บริการด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด มีการพัฒนากลไกการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และขับเคลื่อนอย่างมีพลังและประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี นโยบาย โครงการ แผนงาน และงบประมาณแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด มีการบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับการพัฒนากระแสหลัก กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี รวมถึงบูรณาการในแผนงาน โครงการสำคัญของหน่วยงาน องค์กร ต่าง ๆ ตลอดจนให้มียุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณบูรณาการด้านคนพิการประจำปี

แนวทางที่ 3 สร้างความเข้มแข็งและพลังในการขับเคลื่อนเครือข่าย การดำเนินงานด้านคนพิการ และประเภทความพิการ รวมถึงเครือข่ายข้ามประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ สามารถดำเนินงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด มีกิจกรรม แผนงาน ในการสร้างความเข้มแข็ง และเสริมพลังเครือข่าย ด้านคนพิการ ประเภทความพิการ และเครือข่ายข้ามประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดพลังในการ ขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 4 สนับสนุนให้เกิดวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อคนพิการ และประชารัฐ เพื่อสังคมด้านคนพิการ และส่งเสริมให้มีการบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และองค์กรด้านคนพิการพึ่งตนเองได้

ตัวชี้วัด

1. จำนวนของวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อคนพิการ และประชารัฐเพื่อสังคม ด้านคนพิการ (เพิ่มขึ้นทุกปี)

2. มีการบูรณาการวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อคนพิการ และประชารัฐเพื่อสังคม ด้านคนพิการ ร่วมกับเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ 5 บูรณาการและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายการดำเนินงาน ด้านคนพิการในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ตัวชี้วัด เกิดความร่วมมืออย่างเป็นระบบในการดำเนินงานด้านคนพิการในระดับ อนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ, 2560)

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2562

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2562 ได้ประกาศเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาในทุกๆระดับของกระทรวงศึกษาธิการ ในปีงบประมาณ 2562 มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 และวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ซึ่งได้แก่ 1) ยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ 4) ปรับปรุงระบบ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายและ จุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2562 ดังนี้

หลักการ

1. ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัย ได้รับการศึกษาในระบบต่าง ๆ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เด็ก เยาวชน ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่เข้มแข็ง (สุขภาพและอุปนิสัย)
3. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ระดับก่อนอนุบาล

เน้นประสานหน่วยงานอื่น ในการเตรียมความพร้อมผู้เรียนในด้านสุขภาพและโภชนาการ

ระดับอนุบาล

เน้นความร่วมมือ รัฐ ท้องถิ่น เอกชน พ่อแม่และผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล โดยมีจุดเน้น

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม
2. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ผ่านเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุข และสร้างกิจกรรมเสริม

ระดับประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา

ครูและผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีจุดเน้น

1. เรียนภาษาไทย เน้นเพื่อการสื่อสาร และใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเรียนวิชาอื่น
2. เรียนภาษาอังกฤษ เน้นเพื่อการสื่อสาร
3. เรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เน้นพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลอง กิจกรรมการเรียนรู้จากปัญหาและการลงมือปฏิบัติ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และเรียนรู้อย่างมีความสุข
4. เรียนรู้ Digital และใช้ Digital เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
5. ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรม
6. จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ
7. พัฒนาครูตามความต้องการของครูและสถานศึกษา (คู่มือครู)
8. จัดให้มีโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ

ระดับอาชีวศึกษา

จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและความต้องการของสังคมทั้งภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม บริการ และเป็นผู้ประกอบการเอง โดยมีจุดเน้น

1. จัดการศึกษาระบบทวิภาคี พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญ ในอาชีพเฉพาะด้าน เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง และเรียนรู้จากกิจกรรม
2. เรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้เพื่อการประกอบอาชีพ
3. เรียนรู้ Digital และใช้ Digital เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
4. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในภูมิภาค

ระดับอุดมศึกษา

เน้นการวิจัยและค้นหาแนวทางการพัฒนา การสร้างนวัตกรรมเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และมีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีจุดเน้น

1. เรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีทักษะภาษาในระดับสูง ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ และเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความรู้ทั้งในและต่างประเทศ
2. เรียนรู้ Digital และใช้ Digital เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
3. ผู้เรียนมีศักยภาพและมีองค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งในและต่างประเทศ สามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เน้นเพิ่มอัตราการอ่านและการมีทักษะด้านอาชีพ ให้แก่ประชาชน โดยมีจุดเน้น

1. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการฟัง - พูดภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ตามบริบทของพื้นที่
2. ขยายผลการอบรมหลักสูตรการคำออนไลน์ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น

การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

1. ใช้กระบวนการพัฒนาคุณธรรม บูรณาการในทุกกระบวนการเรียนรู้
2. สอดแทรกเรื่องความโปร่งใส ยุติธรรม และป้องกันการทุจริต ให้มีในทุกมิติ ทั้งการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหาร
3. ให้องค์กรหลักนำไปกำหนดนโยบายขององค์กรสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติขององค์กร
4. เน้นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับทุกกลุ่มบุคคล ทุกระดับ ทุกประเภท สู่การลดความเหลื่อมล้ำในการรับการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกหน่วยงาน
5. ให้ศึกษาธิการจังหวัด นำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด จัดทำแผนและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในการจัดการศึกษาในแต่ละจังหวัดให้เป็นรูปธรรม
6. ใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงข้อมูล (Big Data) สำหรับเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และเครื่องมือในการบริหาร
7. ให้หน่วยงานทางการศึกษาจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเชื่อมโยงทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
8. ให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยประสานงาน ดูแลเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในทุกระดับ เพื่อให้เด็กพิเศษได้รับการพัฒนา สามารถเรียนรู้ และพึ่งพาตนเองได้
9. ให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหน่วยงานหลักและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดูแลเด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา และการศึกษาของผู้สูงอายุ
10. ให้สถาบัน กศน.ภาค มีส่วนร่วมในการบูรณาการจัดทำแผนดำเนินงาน ด้านการศึกษาระดับภาค ในพื้นที่ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพื้นที่นำร่องนวัตกรรมการศึกษา

11. ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และศึกษาธิการภาค มีบทบาทและหน้าที่ตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

อนึ่ง สำหรับภารกิจขององค์กรหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตามปกติ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการก่อนนั้น และหากรัฐบาลหรือกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นอกเหนือจากที่กำหนด หากมีความสอดคล้องกับหลักการในข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ขององค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมด้วยเช่นกัน

ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2562 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบคุณวุฒิวิชาชีพศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบคุณวุฒิวิชาชีพศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้ประกาศเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 และคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2560 ได้เห็นชอบกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติดังกล่าว พร้อมทั้ง มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แล้วจึงสมควรปรับปรุงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนการศึกษาแห่งชาติกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังกล่าว

5. กรอบคุณวุฒิวิชาชีพศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

5.1 ระดับคุณวุฒิวิชาชีพศึกษา ได้แก่

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
3. ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

5.2 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิวิชาชีพศึกษา ประเภทวิชาและสาขาวิชาต้องครอบคลุมอย่างน้อย 4 ด้าน คือ

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดี ภูมิใจและรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะและมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ด้านความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนหรือทำงาน โดยเน้นความรู้เชิงทฤษฎีและหรือข้อเท็จจริงเป็นหลัก

3. ด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงานซึ่งบุคคลนั้นควรทำได้เมื่อได้รับมอบหมาย โดยสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการและแก้ปัญหาการทำงานด้วยทักษะด้านกระบวนการคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตรรกะ ทักษะการหยั่งรู้และความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือทักษะการปฏิบัติหรือวิธีการปฏิบัติที่มีความคล่องแคล่วและความชำนาญในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การใช้ความรู้ ทักษะทางสังคมในการทำงานหรือการศึกษาบรวมเพื่อการพัฒนาวิชาชีพของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถในการสื่อสารภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบและความเป็นอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เช่นความสามารถในการตัดสินใจ และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

5.3 ระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าครอบคลุมคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละด้าน ตามข้อ 5.2 ซึ่งคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

5.4 รูปแบบการจัดการศึกษา โครงสร้างหลักสูตร ชื่อคุณวุฒิ จำนวนหน่วยกิตระยะเวลาในการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน ต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

6. ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาตินี้เป็นหลักในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ และให้ทำเป็นประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7. เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกประเภททุกวิชา ต้องเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ

8. ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

9. ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินการประกันคุณภาพของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรหรือการปรับปรุงหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก 5 ปี สำหรับหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่ก่อนแล้ว ต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับประกาศภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ประกาศใช้บังคับ

10. ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเผยแพร่หลักสูตรแต่ละระดับและสาขาวิชาที่ดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

11. ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

12. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศนี้ได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จะ พิจารณาวินิจฉัยและถือเป็นที่สุด (กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562, 2562)

หลักการแนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ

จากการประกาศในปี พ.ศ. 2542 เป็นการศึกษาเพื่อคนพิการ และตามนโยบาย “ผู้พิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” ทำให้เกิดความตื่นตัวในการจัดการศึกษาได้ให้บริการการศึกษาแก่ผู้พิการเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความจำเป็นให้บุตรได้รับการศึกษามากยิ่งขึ้น ทุกหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างแพร่หลาย มีการขยายการรับผู้เข้าเรียน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก การทำสื่อการเรียนการสอนรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อตอบสนองนโยบายของภาครัฐและตอบสนองความต้องการของสังคมและการอยู่ร่วมสังคมของผู้พิการ การให้โอกาสทางการศึกษาทุกระดับแก่ผู้พิการจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนากำลังคนตามยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมในด้าน การอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมในการเข้าถึงการบริการทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ที่มีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ และทุกระดับการศึกษาได้รับการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมตามศักยภาพในสถานศึกษาที่มีมาตรฐานและคุณภาพทัดเทียมกัน

3. เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลกลางรายบุคคลของผู้เรียนอาชีวศึกษาที่สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. เพื่อให้มีระบบสารสนเทศทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันในการวางแผน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลอาชีวศึกษา

โดยมีเป้าหมายเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ให้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ และทุกระดับการศึกษาได้รับบริการทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพ

แผนงาน

1. การสร้างโอกาสการเข้ารับบริการการศึกษาด้านอาชีวศึกษาครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาที่ทัดเทียมหรือใกล้เคียงกัน
3. การพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายรองรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. การจัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ
5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและจัดหาครุภัณฑ์การศึกษาที่เหมาะสมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
6. การสร้างความร่วมมือการจัดการศึกษาอาชีวศึกษากับทุกภาคส่วน

โครงการ

1. โครงการพัฒนาระบบแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ
2. โครงการสร้างค่านิยมในการเรียนการอาชีวศึกษา
3. โครงการ อศกช.
4. โครงการทวิศึกษา
5. โครงการอาชีวศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ปตอ.)
6. โครงการวิชาชีพแกนมัธยมศึกษา
7. โครงการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ออกนอกระบบการศึกษา
8. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นสำหรับวัยแรงงาน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ สร้างงาน สร้างอาชีพต่อยอดอาชีพ
9. โครงการอาชีวศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ
10. โครงการส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
11. โครงการวิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา
12. โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ
13. โครงการอื่น ๆ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ในด้านการขยายโอกาสในการเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยมุ่งขยายกลุ่มเป้าหมาย อาชีววะในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีววะเพื่อคนพิการ อาชีววะวัยแรงงาน อาชีววะสูงวัย

อาชีพเพื่อสตรี อบรมระยะสั้น/ตลาดนัดอาชีพ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อต่อยอดและพัฒนาทักษะทั้ง Upgrade Skills และ Re Skills ร่วมจัดอาชีพศึกษาในสถานพินิจ เรือนจำ และค่ายทหาร ฯลฯ

สถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความพิการ

ในปี พ.ศ. 2551 มีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 เพื่อวางกรอบแนวทางในการช่วยเหลือผู้พิการให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับนักเรียน นักศึกษาปกติ การตราพระราชบัญญัตินี้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือให้ผู้พิการได้รับโอกาสทางการศึกษาซึ่งส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคต จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการ หรือ ศูนย์ DSS - Disability Support Services Center

ในปี พ.ศ. 2561 นายพีระพล พูลทวิ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กล่าวว่า “เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อคนพิการขึ้นเป็นหน่วยงานเฉพาะกิจภายใน และมีการตั้งศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการ หรือ Disability Support Services Center (DSS) จำนวน 5 ศูนย์ เป็นสถานศึกษาแกนนำจัดการอาชีวศึกษาเพื่อคนพิการ ซึ่งที่ผ่านมาสามารถผลิตกำลังคนพิการให้มีอาชีพมีงานทำเป็นเชิงประจักษ์ของสังคมและเครือข่ายทางการศึกษา”

ศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการ หรือ Disability Support Services Center (DSS) จำนวน 5 ศูนย์ ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพพุมพอง วิทยาลัยเทคนิคบางแสน วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง และวิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ เป็น 5 สถานศึกษาแกนนำจัดการอาชีวศึกษาเพื่อคนพิการ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน แต่ไม่ปิดกั้นสำหรับผู้พิการที่สามารถสอบผ่านได้ และมีนโยบายเปิดโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้พิการทุกคนสามารถสมัครเข้าเป็นนักศึกษาได้ตามความสามารถอย่างเท่าเทียมกัน

หลักการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางได้ยิน

พวงแก้ว กิจธรรม (ม.ป.ป. : 1-12) กล่าวถึงหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายว่า ครูต้องจัดทำและดำเนินการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งในการจัดทำแผนดังกล่าวครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องลักษณะสาเหตุ และข้อจำกัดของความพิการทางร่างกาย ความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการทางร่างกาย กลุ่มนักวิชาชีพที่ครูต้องประสานงานด้วย ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต สภาพปัญหาของคนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ตลอดจนรูปแบบ หลักการ แนวทางการเตรียมความพร้อม การใช้เทคโนโลยี แนวโน้มและบทบาทของครูในการจัดการศึกษาสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางได้ยิน

ในการจัดการศึกษาพิเศษ มีการแบ่งรูปแบบในการจัดตามลำดับความจำกัดตามระดับความจำกัดของสภาพแวดล้อม ตั้งแต่สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด อันเป็นสภาพใน

สถานศึกษาทั่วไป จนถึงสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดมากที่สุด อันเป็นสภาพที่ผู้พิการต้องได้รับการบำบัด ฟื้นฟู และการศึกษาจัดให้เป็นพิเศษ โดยจัดแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนในชั้นปกติเต็มเวลา (Full Day Regular Class) เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง หรือผิดปกติเล็กน้อย เด็กพิเศษสามารถเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติเช่นเดียวกับเด็กปกติได้ตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด

2. รูปแบบการเรียนร่วม (Mainstreaming) เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง หรือผิดปกติ แต่อยู่ในระดับที่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ การจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบนี้มุ่งเน้นให้เด็กพิการได้รับการศึกษาในสภาพที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดเท่าที่แต่ละคนรับได้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา และมีบริการแนะแนว (full-day regular class with consultation) เด็กพิการจะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ และได้รับบริการแนะแนว เพื่อช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ

2.2 รูปแบบการเรียนในชั้นปกติเต็มเวลาและมีวิทยากรพิเศษบางครั้ง (full-day regular class with instruction by specialist) ผู้พิการจะเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยทั้งชั้นเรียนได้รับการสอนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในบางเวลา

2.3 รูปแบบการเรียนในชั้นเรียนปกติบางเวลา และเรียนห้องเรียนเสริมบางเวลา (part-day regular class and part-day resource room)

2.4 รูปแบบการเรียนในชั้นเรียนปกติบางเวลา และเรียนห้องเรียนพิเศษบางเวลา (part-day regular class and part-day special class)

2.5 รูปแบบการเรียนในห้องเรียนพิเศษเต็มเวลา แต่มีการบูรณาการกิจกรรมทางสังคม (full-day special class with social integration) เด็กพิการจะเรียนในห้องเรียนพิเศษเฉพาะกลุ่มแต่เข้าเรียนกิจกรรมทางสังคมกับเด็กปกติ

3. รูปแบบเฉพาะความพิการ (Special Program) เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก หรือพิการซ้ำซ้อนเป็นรูปแบบที่มีสภาพแวดล้อมจำกัดมากที่สุด แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3.1 รูปแบบการเรียนในห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

3.2 รูปแบบการเรียนในโรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง

3.3 รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพในสถาบันเฉพาะทาง

3.4 การบำบัดในโรงพยาบาลหรือบ้าน

หลักการแนวคิดทฤษฎีการสร้างรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

คัมภีร์ สุดแท้ (2553) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้าง หรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ณัฐศักดิ์ จันทรผล (2552 : 125) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและเทศะ พิจารณาว่า มีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

ปัญญา ทองนิล (2553) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เกิดจากทฤษฎีประสบการณ์ การคาดการณ์ นำเสนอในรูปของข้อความหรือแผนผัง

มาลี สืบกระแสด (2552 : 108-109) รูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูปแผนภาพหรือเขียนในรูปสมการคณิตศาสตร์ หรือสมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือภาพ หรือแผนภูมิ หรือรูปสามมิติ

วรลักษณ์ จันทรผา (2555 : 96) สรุปความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง แบบอย่างหรือชุดองค์ประกอบที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาหรือแสดงเพื่อให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

สมเกียรติ อินทวงค์ (2556 : 89) ได้สรุปความหมายรูปแบบ คือ กรอบแนวคิดที่อธิบายแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นชุดของตัวแปร หรือองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน อาจจะเป็นแนวคิดที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้

Good (1973 : 79) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง สิ่งของสิ่งหนึ่งที่คล้ายคลึงกับสิ่งของอีกสิ่งหนึ่ง และได้จำแนกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (physical models) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ
  - 1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (model of) หมายถึง แบบจำลองที่ออกแบบมาจากของจริง
  - 1.2 รูปแบบเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (model for) หมายถึง แบบจำลองสร้างและออกแบบไว้เพื่อใช้เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. รูปแบบเชิงแนวคิด (conceptual models) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ
  - 2.1 โมเดลเชิงแนวความคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (conceptual model-of) หมายถึง รูปแบบที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว
  - 2.2 โมเดลเชิงแนวความคิดเพื่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (conceptual model-For) หมายถึง รูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อให้อธิบายตัวสาระของทฤษฎี

Bardo & Hartman (1982 : 70) กล่าวว่า รูปแบบในสังคมศาสตร์ หมายถึง ชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะหรือบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่บรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการทำเช่นนั้น ทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไป ในการที่จะทำความเข้าใจซึ่งทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่งจะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและ

รูปแบบนั้นควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วแต่ปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบ ที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น

จากการศึกษาความเห็นของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายหรือแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เพื่อที่จะช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ประเภทของรูปแบบ

Smith and other (1980 : 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น Bertalanffy (1968 : 24) ผู้สร้างทฤษฎีระบบ กล่าวว่า การมีรูปแบบประเภทอื่นต่อไป

2.2 รูปแบบคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการ และโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988 : 599) แบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวทางของ Capland and Tutsooka เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. Analogue Model เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบในการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้าและปล่อยน้ำออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบเปรียบเทียบกับน้ำที่เปิดออกจากถัง ดังนั้นนักเรียนที่คงอยู่ในระบบ จึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น

2. Semantic Model เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ เช่น รูปแบบการสอนของ Joyce and Weil (1985 : 41) เป็นต้น

3. Mathematical Model เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภทนี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการบริหารการศึกษาด้วย

4. Causal Model เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า Path Analysis และหลักการสร้าง Semantic Model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เช่น The Standard Deprivation Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของบิดา มารดา สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่บ้าน และระดับสติปัญญาของเด็ก เป็นต้น

องค์ประกอบของรูปแบบ

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

Brown and Moberg (1980 : 16-17) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าววาทองประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550 : 179-180) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบวาทองประกอบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 4) โครงสร้างระบบ บริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของการศึกษาต่อเนื่อง 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษา ต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550 : 274-275) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบวาทองประกอบมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและ หลักการจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) กลุ่มเป้าหมายและ 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

การพัฒนารูปแบบ

ได้มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

Willer (1986 : 83) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550 : 72 - 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการศึกษาต่อเนื่องสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นกรอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3) การศึกษาความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อเนื่องใน สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายและ 4) การตรวจสอบประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 3 มาจัดทำเป็น

แบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลังจากนั้นจึงกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องจาก องค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น

พรจันทร พรศักดิ์กุล (2550 : 163 - 175) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบกระบวนการงบประมาณของ โรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ งบประมาณ โดยการวิเคราะห์เอกสารและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) การศึกษากระบวนการงบประมาณและการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณของสถานศึกษาที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานงบประมาณ วิเคราะห์เอกสารงบประมาณของโรงเรียนและสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 3) การจัดทำร่างรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) การปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณการใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐาน

อัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550 : 108-122) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จากทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques) และ 2) การประเมินรูปแบบ ประกอบด้วยการประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

สรุปได้ว่า การสร้างรูปแบบ (Model) นั้นไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้างแต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (Intensive knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาและสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมและหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป ส่วนการพัฒนารูปแบบมีการดำเนินการเป็นสองตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้างรูปแบบและการประเมินความเหมาะสมและการหาคุณภาพของรูปแบบ

หลักการแนวคิดทฤษฎีวงจรคุณภาพ

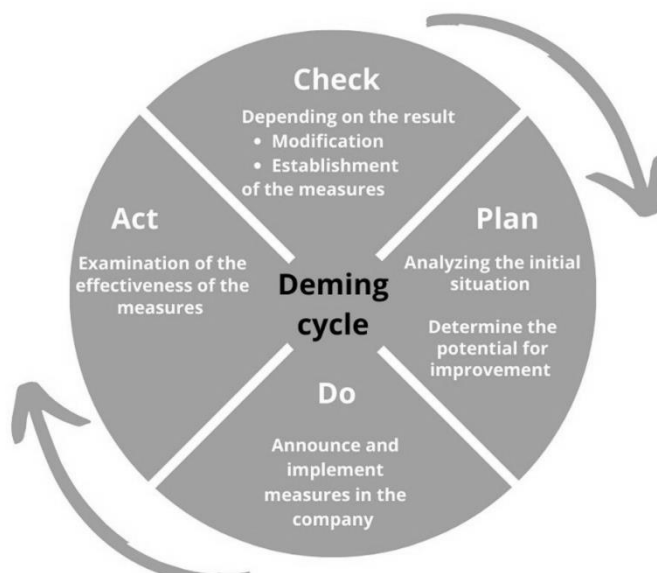
Deming (1993) กล่าวว่า คุณภาพสามารถปรับปรุงได้ จึงได้นำวงจร PDCA ในนาม Shewhart Cycle มาพัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นอย่างเป็นระบบ เรียกใหม่ว่า Deming Cycle หรือ PDCA (Plan, Do, Check and Action) เป็นการพัฒนาคุณภาพงานขั้นพื้นฐาน กำหนดขั้นตอนการทำงานเพื่อสร้างระบบให้มีคุณภาพดี การให้บริการดี หรือทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบโดยใช้ได้กับทุก ๆ สาขาวิชาชีพ รวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีองค์ประกอบดังนี้

P (Plan) คือ ขั้นตอนการวางแผน เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมายการแก้ปัญหา และวางแผนการแก้ปัญหา

D (Do) คือ ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหตามแนวทางที่วางไว้

C (Check) คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล

A (Action) คือ การกำหนดเป็นมาตรฐานและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.1 วงล้อ PDCA (Dr. William Edwards Deming, 1993)

จากภาพที่ 2.1 การนำวงล้อ PDCA มาจัดการคุณภาพให้ประสบความสำเร็จ จะต้องเป็นการกระทำทั้งหน่วยงาน คือ ให้ทุกคนในหน่วยงานมีเป้าหมายที่แน่นอนในการปรับปรุงคุณภาพและใช้เทคนิคการควบคุมทางสถิติ โดยมีผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำและต้องมีการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างจริงจัง

วีรวิชญ์ เลิศไทยตระกูล (2554) กล่าวถึงปรัชญา วงจรคุณภาพ ว่า Dr. William Edwards Deming ได้พัฒนาวงจร PDCA ขึ้นมาจากแนวคิดของ Dr. W.A. Shewhart นักควบคุมกระบวนการเชิงสถิติ ในสหรัฐอเมริกาที่ได้นำเสนอในหนังสือ Statistical Method from the Viewpoint of Quality Control (1930) และได้พัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น จึงมีชื่อเรียกว่า Deming Cycle

Hitoshi (1996) กล่าวถึง การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพ จัดเป็นกิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติแก้ไข โดยการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และถ้าผลลัพธ์ไม่ได้ตามคาดหวังไว้ จะมีการทบทวนแผนการเริ่มต้นใหม่อีกครั้ง ดังนั้น การควบคุมและการปรับปรุงสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่ง คือ การทำการวางแผน การกระทำ การตรวจสอบ และการแก้ไขซ้ำอีก การทำตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่น

ในการทำงาน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ และงานส่วนใหญ่จะกระทำซ้ำในสิ่งที่เคยทำมาก่อน การปรับปรุงคุณภาพส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาวิธีการของงานที่กระทำซ้ำอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ ตลอดจนมีการแก้ไขความไร้ประสิทธิภาพที่ค้นพบ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ควรมีการพิจารณาการวางแผนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะจะเป็นส่วนที่ทำให้ส่วนอื่นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าแผนที่วางไว้ไม่เหมาะสมจะมีผลทำให้ส่วนอื่นไร้ประสิทธิภาพ แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดี จะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนาแผน โดยปกติปัญหาที่ถูกนำมาแก้ไขเพื่อปรับปรุงนั้นจะประกอบด้วยสาเหตุหลายประการในการแก้ปัญหานี้อย่างเป็นระบบ ผู้นำขององค์กรต้องทำการจัดทำและพัฒนาแผนการปรับปรุง และการพัฒนาแผนประกอบด้วย การกำหนดกิจกรรมพื้นฐานที่ต้องการปรับปรุงอย่างชัดเจน แยกกิจกรรมออกตามโครงสร้างองค์กร กระจายส่วนย่อยของกิจกรรมพื้นฐานไปตามฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร กำหนดวิธีการประเมินความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน บุคคลที่มีตำแหน่งสูงสุดในองค์กรควรเป็นผู้ตัดสินใจในการมอบหมายงานและวิธีการประเมินผลโดยผ่านการพบปะสนทนาในแต่ละฝ่าย ในขณะเดียวกันหัวหน้าฝ่ายงานแต่ละฝ่ายต้องออกแบบและพัฒนาแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย โดยแผนการจะได้รับการกระจายออกเป็นลำดับลงมาทั่วทั้งองค์กรด้วยวิธีนี้ และจะถูกพัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละระดับในโครงสร้างองค์กรจนถึงระดับที่ไม่จำเป็นต้องกระจายลงไปอีกต่อไป ขั้นตอนสุดท้ายคือ การตัดสินใจของบุคลากรที่ต้องทำงาน ทรัพยากรที่ต้องการ และตารางเวลาที่ต้องปฏิบัติตาม และทำแผนการพัฒนาให้อยู่ในรูปของเอกสารทั้งหมดอย่างละเอียด ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการสื่อสารแผนการได้อย่างแม่นยำที่สุด

ขณะที่สร้างแผนการควรมีความระมัดระวังในแนวทางที่มีส่วนช่วยในการสร้างแผนการอย่างถูกต้อง ประกอบด้วย ขณะที่สร้างแผนการจะต้องมีการชี้แจงให้ชัดเจนถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเวลาที่มี รวมทั้งต้องหาวิธีการทั้งหมดที่เป็นไปได้ภายใต้ข้อจำกัดเหล่านี้ อาจมีการผ่อนปรนข้อจำกัดเหล่านี้บ้าง หลังจากมีการพิจารณาข้อเสนอแนะทั้งหมดแล้ว ต้องทำการเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเป็นแผนการปฏิบัติ ต้องมีการพัฒนาระเบียบวิธีการในการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอและจัดเป็นระบบ

2. การลงมือปฏิบัติ (Do) เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำแผนการมาปฏิบัติอย่างถูกต้องจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนการไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้น ๆ การสร้างความมั่นใจว่ามีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การจัดให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการเพื่อการนำแผนการนั้น ๆ มาปฏิบัติ และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เป็น

3. การตรวจสอบ (Check) เมื่อทำการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ต้องมีการประเมินการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ และตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่ การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ ความไม่เหมาะสมของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน ถ้าความล้มเหลวมาจากแผนการไม่เหมาะสม อาจเป็นผลมา

จากสาเหตุความผิดพลาดในการทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ การเลือกเทคนิคที่ใช้ผิด เนื่องจากมีข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอและมีความรู้ในขั้นตอนการวางแผนไม่เพียงพอ

4. การปฏิบัติการแก้ไข (Act) มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแยกแยะให้ชัดเจนระหว่าง การกำจัดปรากฏการณ์หรืออาการของปัญหาและการกำจัดสาเหตุ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีงาน จำนวนมากมายที่ทำเป็นประจำในงานชนิดนี้ ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผน โดยการหาปัจจัยที่ไม่เหมาะสม สาเหตุของการวางแผน และทำการปฏิบัติการแก้ไข ความก้าวหน้า ของการปรับปรุงจะเกิดขึ้นได้โดยการกำจัดสาเหตุมิใช่กำจัดอาการ และเมื่อไม่สามารถบรรลุ ถึงเป้าหมายที่วางไว้ ควรมีการวิเคราะห์สาเหตุมิใช่กำจัดอาการและมีการทบทวนแผนการ

โครงสร้างของวงจร PDCA

ชนิกานต์ เฮียร์สตร (2551) กล่าวว่าขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนของวงจร PDCA ประกอบด้วย “การวางแผน” อย่างรอบคอบ เพื่อ “การปฏิบัติ” อย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วจึง “ตรวจสอบ” ผลที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิภาพที่สุด จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่หรือใช้ความพยายามมากขึ้นกว่าเดิม

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติงาน เป็นต้น พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน นอกจากนี้ จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถ คาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ด้วยการผสม ประสิทธิภาพ ความรู้ และทักษะอย่างลงตัว มี 2 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือกำลังจะเกิดขึ้น บางอย่างเราไม่สามารถควบคุมสิ่งนั้นได้เลย แต่เป็นการเตรียมความพร้อม ของเราสำหรับสิ่งนั้น

ประเภทที่ 2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็นการวางแผนเพื่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งเราสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นใน อนาคตได้ด้วยการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตาม ทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ ดำเนินไปในทิศทางที่วางแผนหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบด้วย หากเป็น การปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหารย่อมต้องการทราบความคืบหน้าอย่างแน่นอน เพื่อจะได้มั่นใจว่า โครงการปรับปรุงเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจาก การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้มักจะถูกมองข้ามเสมอ การตรวจสอบทำให้เราทราบว่า การ ปฏิบัติในขั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ ว่าจะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับ ขั้นตอนที่ต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานที่เหมาะสม (Act) ขั้นตอนการดำเนินงานที่เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่ เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรกให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หากเป็นกรณีที่สอง ซึ่งก็คือผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ เราควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป อาทิ มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ ให้ความสำคัญให้มากขึ้นกว่าเดิม หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่

บริบทของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

วิทยาลัยเทคนิคบางแสน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 146 หมู่ 5 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20130 หมายเลขโทรศัพท์ 0-3838-6360 โทรสาร 0-3838-2039 บนเนื้อที่ 15 ไร่ โดยมีนายเชาวฤทธิ์ ลำพวย ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – ปัจจุบัน

พ.ศ. 2510 ประกาศจัดตั้งหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 6 สังกัดกองส่งเสริมอาชีวกรรมอาชีวศึกษา ทำการสอนวิชาซีพระยะสั้นโดยเริ่มที่อำเภอเมืองและเคลื่อนย้ายไปตามอำเภอต่าง ๆ ที่จังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2514 เคลื่อนย้ายหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 6 จากอำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม มาเปิดทำการสอนที่โรงเรียนการช่างชายชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นที่ดินของวัดอรุณวิทยาวาสและเปลี่ยนเป็นโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 6

พ.ศ. 2515 ประกาศจัดตั้งเป็นโรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

พ.ศ. 2527 เคลื่อนย้ายจากเดิมในตัวเมืองชลบุรี มาเปิดทำการสอน ณ สถานที่ปัจจุบัน เลขที่ 146 หมู่ 5 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2527

พ.ศ. 2534 ประกาศยกฐานะเป็นวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี

พ.ศ. 2560 ประกาศ เรื่อง การเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้เปลี่ยนชื่อวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี เป็น วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ณ วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2560

สถานที่ตั้งวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

วิทยาลัยเทคนิคบางแสน เป็นที่ดินของราชพัสดุ มีเนื้อที่ทั้งหมด 15 ไร่ อยู่ห่างจากศูนย์ราชการชลบุรี 8 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตลาดนัดจตุจักรชลบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	สถานีรถไฟแสนสุข
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ถนนข้าวหลาม - เลียงเมือง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ถนนสุขุมวิท

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 ถึง ปีการศึกษา 2565

วิทยาลัยเทคนิคบางแสน มุ่งมั่นผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพตามมาตรฐาน อาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 4.0

พันธกิจของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 ถึง ปีการศึกษา 2565

1. การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และนโยบายของรัฐบาลตามโครงการระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
2. การบริการชุมชน
3. พัฒนานุเคราะห์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. พัฒนาสิ่งแวดล้อม สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน
5. จัดการศึกษาให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
6. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมผู้เรียน

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ทักษะดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำความรู้

เอกลักษณ์

บริการวิชาชีพ

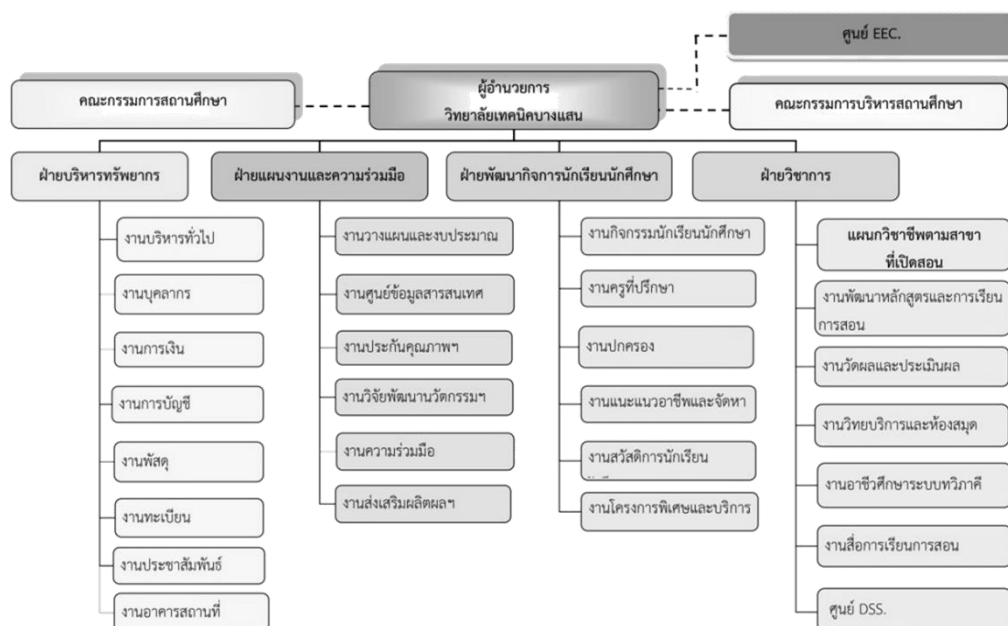
ค่านิยม

มุ่งมั่น สามัคคี มีศรัทธา

ปรัชญาของสถานศึกษา

ความรู้ดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำความรู้

สีประจำวิทยาลัยเทคนิคบางแสน สีฟ้า หมายถึง ปัญญา ความรู้

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน (หลักสูตรที่เปิดสอน สาขาวิชาที่เปิด)

วิทยาลัยเทคนิคบางแสน เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานตามนโยบาย และพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรวิชาชีพให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประเทศ ตอบสนองนโยบายของภาครัฐ ซึ่งกำหนดกรอบในการพัฒนาวิชาชีพให้มีความครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายได้ 3 ลักษณะ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2562 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2563 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพระยาศรีสุนทร ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้เปิดหลักสูตรการเรียนสายอาชีวศึกษา โดยรับนักเรียน และประชาชนทั่วไปที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปกติ) ประกอบด้วย

ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

1. สาขาวิชาช่างยนต์ สาขางานยานยนต์ และสาขางานตัวถังและสีรถยนต์
2. สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ สาขางานโครงสร้าง
3. สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สาขางานไฟฟ้ากำลัง
4. สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สาขางานอิเล็กทรอนิกส์
5. สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์ สาขางานเมคคาทรอนิกส์

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

6. สาขาวิชาการบัญชี สาขางานการบัญชี
7. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

8. สาขาวิชาการโรงแรม สาขางานการโรงแรม

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ใช้ระยะเวลาเรียนตามหลักสูตร 2 ปีการศึกษา โดยรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักเรียนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 (ม.6) เข้าศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคปกติและทวิภาคี ประกอบด้วย

ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

1. สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล สาขางานเทคนิคยานยนต์ และสาขางานเทคนิคยานยนต์ไฟฟ้า

2. สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ สาขางานเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

3. สาขาวิชาการบัญชี สาขางานการบัญชี
4. สาขาวิชาการจัดการสำนักงาน สาขางานการจัดการสำนักงาน (สำหรับผู้

ผู้พิการทางการได้ยิน)

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5. สาขาวิชาการโรงแรม สาขางานบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ประเภทวิชาคหกรรม

6. สาขาวิชาธุรกิจความงาม สาขางานธุรกิจสปา

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นการพัฒนาวิชาชีพให้กับประชาชน ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญสำหรับการบริการวิชาชีพแก่ชุมชนและประชาชนเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้สามารถประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้ การเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นยังเป็นการตอบสนองต่อการเทียบโอนประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมายที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีประสบการณ์ในการทำงานแต่ไม่มีวุฒิการศึกษารองรับในลักษณะของการพัฒนาตนเอง

การฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพเฉพาะด้านแก่องค์กรส่วนราชการ ส่วนกลาง หรือส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคเอกชนและประชาชน ถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ในการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพจะขึ้นอยู่กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและนโยบายของภาครัฐ โดยปรับปรุงและพัฒนามาจากหลักสูตรการเรียนการสอนปกติของสถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรระยะสั้นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1. งานซ่อมแซมปรับเปลี่ยนรูปทรงและตกแต่งเสื้อผ้า
2. การตัดเย็บเสื้อผ้าตามสมัยนิยม
3. การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
4. ขนมอบตามเทศกาล
5. ขนมอบสำหรับงานจัดเลี้ยง
6. จัดช่อดอกไม้แบบสากล
7. ขับร้องเพื่อสุขภาพ
8. เสริมสวยสไตล์สมัยนิยม (ขั้นพื้นฐาน)
9. ตัด-แต่งทรงผม (สระ เชีท ไดร้ ซอยผม)
10. เทคนิคการตัดผมชาย
11. งานพยากรณ์ด้วยเลข 7 ตัว 9 ฐาน
12. งานพยากรณ์ด้วยไพ่ยิปซี 78 ใบ
13. นวดไทยเพื่อสุขภาพ
14. ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ
15. ทรอ.

พันธกิจและกลยุทธ์ของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

พันธกิจที่ 1 การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และนโยบายของรัฐบาลตามโครงการระเบียบเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานประกอบการ
3. การจัดการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ
4. การประกันคุณภาพการศึกษา

พันธกิจที่ 2 การบริการชุมชน

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการทำความเข้าใจกับชุมชนและปรับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการเรียนการสอนระบบใหม่
2. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสถานประกอบการ
3. พัฒนาทักษะด้านวิชาการ และงานบริการวิชาชีพให้กับชุมชนและท้องถิ่น

พันธกิจที่ 3 พัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ครู ภัณฑ์ อาคารสถานที่ให้ได้ตามมาตรฐานอาชีวศึกษา
2. พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน การปฏิบัติหน้าที่และพัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยี
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้และมีส่วนร่วม

พันธกิจที่ 4 พัฒนาสิ่งแวดล้อม สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

กลยุทธ์

1. ปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องน้ำ ระบบสาธารณูปโภค

พันธกิจที่ 5 จัดการศึกษาให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
2. จัดสวัสดิการสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

พันธกิจที่ 6 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมผู้เรียน

กลยุทธ์

1. จัดรับ – ส่ง นักเรียน นักศึกษา
2. ปลุกจิตสำนึกความเป็นไทยและวัฒนธรรมที่ดี โดยบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

จุดเด่นของสถานศึกษา

1. วิทยาลัยเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพต่อชุมชน สังคม และสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลายต่อเนื่องเป็นการเสริมสร้างองค์กรของวิทยาลัย
2. เป็นวิทยาลัยที่มีการจัดโครงการและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างระเบียบวินัยให้กับผู้เรียน
3. เป็นวิทยาลัยที่มีศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการทางการได้ยิน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนทั้งในด้านการเรียนและอื่น ๆ ที่นักเรียน นักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินต้องการความช่วยเหลือ

จุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา

1. มีการวางแผนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสมรรถนะบุคคลตามความต้องการของสถานประกอบการและตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตร
2. สนับสนุนให้บุคลากรของวิทยาลัยได้รับทุนเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และสนับสนุนทุนในการทำวิจัยหรือสิ่งประดิษฐ์
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการ

จุดเน้นในการพัฒนาของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

1. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนด้วยวิธีการหลากหลายตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและบริหารจัดการอาชีวศึกษา
3. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุน และการกระจายโอกาสทางการศึกษา โดยร่วมมือหน่วยงานและองค์กรท้องถิ่น
5. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการขยายตัว การเปิดประชาคมอาเซียน
6. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคุณภาพชีวิตครู และบุคลากรทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
7. ปรับภาพลักษณ์การบริหารจัดการและเสริมสร้างสถานศึกษาได้มาตรฐานอาชีวศึกษา

ความโดดเด่นของสถานศึกษา (ผลงาน/ รางวัล/ เกียรติยศ/ ชื่อเสียง)

รางวัลดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2561

1. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 3 ประเภทนวัตกรรมอาหารถิ่น EEC การประกวดสุดยอดนวัตกรรมอาชีวศึกษา “อาหารไทย 4.0” ระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2561 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับโล่เกียรตินิยม โครงการแสวงหาความร่วมมือการจัดการศึกษาและการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมผู้บริหารรุ่นใหม่ร่วม ไทย-จีน จาก Yunan Communication Vocational and Technical College
3. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับรางวัล 1 ใน 50 สถาบันการอาชีวศึกษาชั้นนำแห่งเอเชียแปซิฟิก ระดับนานาชาติ จากคณะกรรมการขององค์การด้านการศึกษาเอเชีย-ปักกิ่ง (Education Forum for Asia – Beijing)
4. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับโล่เกียรตินิยม รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันทักษะการประกวดร้องเพลงสากลชาย งานประชุมวิชาการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย การแข่งขันทักษะวิชาชีพ และทักษะพื้นฐาน ระดับภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 30 ประจำปีการศึกษา 2561 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับโล่เกียรติคุณ รางวัล HONOR AWARD สิ่งประดิษฐ์ ประเภทที่ 2 สิ่งประดิษฐ์ด้านการประกอบอาชีพ “สุดยอดนวัตกรรมอาชีวศึกษา” การประกวดสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับภาค ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ประจำปี การศึกษา 2561 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

6. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับโล่เกียรติคุณ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ประเภท ทรงผมบุรุษ รองทรงสูงสไตล์สมัยนิยม การแข่งขันทักษะวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ระดับภาค ครั้งที่ 28 ปีการศึกษา 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับเกียรติบัตร เข้าร่วมจัดมหกรรมการศึกษา “เปิดโลกกว้างสู่เส้นทางอนาคต” จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

8. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับเกียรติบัตร เข้าร่วมการประเมินในโครงการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษา ระดับภาค ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2560 จากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

รางวัลดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2562

1. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับเกียรติบัตร รางวัล องค์การมาตรฐาน ระดับ เหรียญทอง ระดับอาชีวศึกษาจังหวัด สถานศึกษาขนาดเล็ก การประชุมวิชาการองค์การนักวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ทักษะพื้นฐาน ระดับภาค ภาคตะวันออกและ กรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 31 ประจำปีการศึกษา 2562 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับโล่เกียรติคุณ รางวัลชนะเลิศ ประเภททรงผม สุภาพบุรุษ ทรงรองทรงสูงมาตรฐาน การแข่งขันทักษะวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ระดับภาค ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับรางวัลชนะเลิศ ทักษะงานเครื่องยนต์เล็กแก๊สโซลีน การแข่งทักษะวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องกล ระดับอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2562 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. วิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้รับรางวัลชนะเลิศ ทักษะงานจักรยานยนต์ การ แข่งขันทักษะวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องกล ระดับอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2562 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ความเป็นมาของศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ (DSS)

การจัดบริการสนับสนุนสำหรับนักศึกษาพิการ (Disability Support Services : DSS) คือ งานบริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้นักศึกษาที่มีความพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียน การสอนของสถาบันการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกับนักศึกษาทั่วไป โดยลดอุปสรรคซึ่งจำกัดโอกาสของ นักศึกษาพิการและจัดหาบริการสนับสนุนเพื่อช่วยให้นักศึกษาพิการสามารถบรรลุเป้าหมาย ทางการศึกษาได้ ซึ่งบริการที่จัดให้ นั้นจะพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของแต่ละความพิการ และ ความต้องการจำเป็นของนักศึกษา (อรอนงค์ สงเจริญ และคณะ, 2549) การจัดบริการสนับสนุน สำหรับนักศึกษาพิการจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึง การศึกษาได้ สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ โดยการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย มีการใช้

สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ และมีการจัดบริการที่จำเป็นเพิ่มเติมเช่น บริการล่ามภาษามือ บริการจดคำบรรยายให้นักศึกษาที่พิการทางการได้ยิน

ตามความในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 ที่กำหนดให้ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาให้ทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการในสัดส่วนหรือที่ เหมาะสมทั้งให้เป็นที่ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดนั้น ต่อมาได้มีระเบียบ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ.2552 ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้คือ กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐและ สถานศึกษาเอกชนที่จัดการอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาตาม ความสามารถ ความสนใจความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการตามประเภท ความพิการ ทั้งนี้ให้เป็นที่ไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไขที่สถาบันการศึกษากำหนด และสถานศึกษา ที่รับคนพิการเข้าศึกษาดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงและค่าใช้จ่ายอื่น จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องตามจำนวนที่ต้องเรียกเก็บจากนักศึกษาพิการ หากหน่วยงานไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ส่ง เรื่องขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งนี้ไม่เกินอัตราและ รายการที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด เพื่อให้เป็นที่ไปตาม เจตนารมณ์ของกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลและเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการกระจายโอกาส ทางการศึกษาและการสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้สามารถเข้าถึง การศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยจัดสรรเงินอุดหนุนทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้สามารถเข้าถึง การศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยจัดสรรเงินอุดหนุนทางการศึกษาดังกล่าวโดยตรงไปยังสถานศึกษาที่ รับคนพิการเข้าศึกษาในสถาบัน ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป

ซึ่งต่อมากองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดจัดโครงการสัมมนายุทธศาสตร์ของผู้บริหารในการพัฒนา ประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการให้บริการแก่นักเรียน นักศึกษาพิการอาชีวศึกษาขึ้น เพื่อให้ ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน นักศึกษาพิการ เพื่อให้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระหว่างวันที่ 16-18 สิงหาคม 2554 ณ โรงแรมนทบุรีพาเลส จังหวัดนนทบุรี จากการประชุมดังกล่าววิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเทคนิคบางแสนได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษา พิการ (Disability Support Services Center : DSS Center) ขึ้น และได้ขอความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษา พิการทางการได้ยิน (Disability Support Services Center : DSS Center) ให้ขึ้นตรงกับ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อให้ความคล่องตัวในการบริหารจัดการ การจัดการบริการสื่อและสิ่ง อำนวยความสะดวกทางการศึกษา ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาพิการทางการได้ยินดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เป็นพลเมืองดีและเป็นกำลังสำคัญของ ชาติไทยต่อไปในอนาคต

วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นบริการด้วยหลักธรรมาภิบาล ประสานเทคโนโลยี ชี้นำวิชาการ มีงานหลังจบ การศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างสมเหตุสมผลด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม
2. บริการสื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของคนพิการ
3. ส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยได้เท่าเทียมกับนักศึกษาทั่วไป
4. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดหางาน
5. สร้างความตระหนักรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้กับผู้พิการทางการได้ยิน
2. เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

วิธีการดำเนินงาน

1. จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. จัดตั้งศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการ
  - บริการล่ามภาษามือ
  - บริการวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน
3. จัดหาครุภัณฑ์ (การศึกษา/ หอพัก)
4. จัดสวัสดิการหอพัก
5. ประสานบริษัทเครือข่ายหารายได้ระหว่างเรียน
6. ติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

ภารกิจและนโยบาย

ในการผลักดันให้วิสัยทัศน์และพันธกิจบรรลุตามเป้าหมายนั้น ศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้กำหนดไว้ 5 ยุทธศาสตร์ 6 กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนาระบบการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างสมเหตุสมผล การจัดระบบช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ที่มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสมเหตุสมผล รวมถึงบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับนักศึกษาพิการของวิทยาลัย โดยบริการที่จัดให้ นั้นจะพิจารณาจากความต้องการจำเป็นของนักศึกษาเป็นรายบุคคล

กลยุทธ์ คือ พัฒนาการจัดเวลา (Timing) สภาพแวดล้อม (Setting) จัดตารางเวลา/ กำหนดการ (Scheduling) วิธีการนำเสนอ (Presentation)

ยุทธศาสตร์ 2 สนับสนุนการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

กลยุทธ์ คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาพิการนำองค์ความรู้ สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน

ยุทธศาสตร์ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอนของคนพิการ

กลยุทธ์ คือ จัดและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน โดยให้นักศึกษาพิการสามารถเข้าถึงได้เท่าเทียมนักศึกษาปกติอย่างมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ 4 สร้างเครือข่าย และส่งเสริมความร่วมมือ

กลยุทธ์ คือ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การฝึกอบรมวิชาชีพของนักศึกษาพิการ กับวิทยาลัยฯ สถานประกอบการ และเครือข่าย ตลอดจนร่วมมือในการจัดหางานให้กับนักศึกษา พิการหลังจบการศึกษา

ยุทธศาสตร์ 5 ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ คือ

1. ส่งเสริมและพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้ง ในระบบ นอก ระบบ และ ทวิภาคี
2. ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพให้นักศึกษาพิการในการสร้างรายได้
3. ส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียน

นโยบาย/ เป้าประสงค์ของวิทยาลัยฯ ช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนนักศึกษา พิการ (ทางการได้ยิน) ให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับนักศึกษาทั่วไป โดยจัดให้มีการบริการ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งอยู่ในความดูแลของศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการ (Disability Support Services Center : DSS Center) สังกัดวิทยาลัยเทคนิคบางแสน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้พิการทางการได้ยินสำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้
2. สถานประกอบการได้กำลังคนพิการทางการได้ยินที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณภาพ
3. ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อรอนงค์ สงเจริญ (2550) ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบระบบงานบริการสนับสนุน สำหรับนักศึกษาพิการ วิทยาลัยราชสุดา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบระบบการจัดบริการที่พัฒนาขึ้นมี องค์ประกอบที่จำเป็น ได้แก่ การกำหนดพันธกิจของวิทยาลัยราชสุดาในการจัดบริการ DSS มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ DSS และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน มีการตั้งหน่วยบริการ DSS กลางและผู้ประสานงานกลาง รวมทั้งตั้งผู้ประสานงานประจำงานบริการต่าง ๆ ตามโครงสร้างของ หน่วยงานและมีการจัดบริการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาพิการ ซึ่งทำให้ การดำเนินงาน DSS ของวิทยาลัยราชสุดามีความชัดเจนและสะดวกมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการกำหนด ขั้นตอนการรับบริการและบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาผู้รับบริการอย่างชัดเจน นักศึกษาพิการ มีความพึงพอใจต่อระบบการจัดบริการ DSS และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ทุกด้าน

เกยูร วงศ์ก้อม (2553) ศึกษางานวิจัยเรื่องกลยุทธ์การนํานโยบายการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาที่ จัด การศึกษาสำหรับคนพิการมีการนํานโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ปัญหาและ อุปสรรคที่ส่งผลต่อการนํานโยบายการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติมี 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างและ นโยบาย ด้านปริมาณคนพิการ ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาและด้านการบริหารจัดการ ซึ่งกลยุทธ์ที่ เหมาะสมในการนํานโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการสู่การปฏิบัติมี 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 1

การขยายโอกาสและบริการการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างทั่วถึง กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างมีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านคนพิการ และกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมให้คนพิการครอบครัว ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคนพิการ

ประทีป พิษทองกลาง (2554) ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริการและสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพิการมีความต้องการบริการและสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกตามลำดับ
2. รูปแบบการบริการและสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ มีประสิทธิผลโดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้

สมเกตุ อุทธโยธา (2556) ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ร่วมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ได้รูปแบบการจัดการเรียนร่วมคือ Co-APIR Model ประกอบไปด้วย Co : Co-operation – การประสานความร่วมมือ A: Awareness – การตระหนักรู้ P: Plan – แผนปฏิบัติการ I: Implementation – การปฏิบัติ และ R: Reflection – การสะท้อนกลับ และการดำเนินการวิจัยสามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ทุกข้อโดยได้รูปแบบการจัดการเรียนร่วม คือ Co-APIR Model ที่เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือกันเพื่อการจัดการเรียนร่วม (All for Education) จนเกิดเป็นเครือข่ายในการทำงานเครือข่ายร่วมกันต่อไปในอนาคต

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติและบัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (2556) ได้ศึกษา การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พบว่า การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ยังได้รับการปฏิบัติตามน้อย มีผู้ปฏิบัติตามกฎหมายร้อยละ 30 ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน โดยสาเหตุคือความไม่เข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดและจำนวนคนพิการที่มาสมัครงานในสถานประกอบการมีจำนวนน้อย คุณสมบัติไม่ตรงกับตำแหน่งงาน คุณวุฒิต่ำและไม่มีเตรียมพร้อมในทักษะการทำงานและคนพิการไม่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้

วรรณชชา บริบูรณ์ (2556) ศึกษางานวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อการส่งเสริมทักษะวิชาชีพให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเพื่อการส่งเสริมทักษะวิชาชีพให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม มีค่า PNI modified เฉลี่ยเท่ากับ 0.28 และมีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับดังนี้ การวางแผน (PNI modified 0.29) การนำไปปฏิบัติ (PNI modified 0.28) การประเมินผล (PNI modified 0.27) จากสภาพจุดอ่อนและอุปสรรคกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อการส่งเสริมทักษะวิชาชีพให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 2) เสริมสร้างบทบาทความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน

และผู้ประกอบการ 3) เสริมสร้างการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำโดยเน้นการประเมินอย่างมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ และ 12 กลยุทธ์รอง 27 วิธีดำเนินการ โดยการแบ่งเป็นด้านการวางแผน 10 วิธีการดำเนินการ ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ 9 วิธีการ และด้านการประเมินผล 8 วิธีการดำเนินการ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการร่วมกับมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการและศูนย์ศึกษาความพิการเชิงสังคม (2557) ได้ศึกษารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหรือสวัสดิการสำหรับคนพิการ พบว่า รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมอาชีพคนพิการมี 3 ทางเลือกคือ 1) การส่งเสริมให้คนพิการที่ยังไม่รวมอาชีพ รวมกลุ่มกันประกอบอาชีพ โดยการกระตุ้นให้คนพิการตระหนักเห็นการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม 2) การฟื้นฟูและส่งเสริมให้คนพิการที่ประกอบอาชีพประสบความสำเร็จมากขึ้น เป็นการส่งเสริมให้สามารถขยายธุรกิจ โดยการให้ความรู้ การสร้างความมั่นใจและการสนับสนุนทุนในการประกอบอาชีพ 3) การส่งเสริมให้กลุ่มคนพิการที่ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพในระดับค่อนข้างดีให้ดียิ่งขึ้น โดยให้การส่งเสริมการขยายธุรกิจให้มีความเข้มแข็ง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการมีงานทำของคนพิการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย (2557) จากการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการมีงานทำของคนพิการประกอบด้วย 1) ปัญหาที่เกิดจากการเตรียมความพร้อมให้แก่คนพิการ ในการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ 2) ปัญหาที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ข้อจำกัดงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้ดุลยพินิจในการคัดเลือกบุคลากรที่อาจเป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ การขาดการประสานความร่วมมือ 3) ปัญหาที่เกิดจากกฎหมาย เช่น การขาดสภาพบังคับของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 การกำหนดสัดส่วนของผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช่คนพิการ สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะคือ 1) การเตรียมความพร้อมให้แก่คนพิการ เช่น การศึกษาและการฝึกอาชีพของคนพิการ การเพิ่มช่องทางในการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจ้างงาน 2) การรับคนพิการเข้าทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดสรรงบประมาณและกำหนดอัตรากำลังที่ชัดเจน การใช้ดุลยพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพิจารณาคุณสมบัติ การเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล และการประสานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การกำหนดสภาพบังคับของกฎหมายแก่หน่วยงานภาครัฐ

สมเกตู อุทโยธา (2557) ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการที่เรียนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา: การศึกษาบทบาทของหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการที่เรียนร่วมในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ได้รูปแบบการบริการสนับสนุนของหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการที่เรียนร่วม คือ PACoS Model ที่ประกอบด้วย P: Policy – นโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ A: Awareness – การสร้างความตระหนักด้านทัศนคติ และสิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ CO: Co-operation – การประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง S: Support – การให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ ซึ่ง PACoS Model เป็นรูปแบบที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ยังเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ สภาพะปกติ (Normalization) สภาพแวดล้อมที่

มีความจำกัดน้อยที่สุด (The Least Restrictive Environment: LRE) แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อ
 ปวงชน (Education for All) และทฤษฎีของ Ecological Framework ของ Bronfenbrenner

อิสสรียภรณ์ วานิชพิพัฒน์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการให้บริการศูนย์สนับสนุน
 นักศึกษาพิการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการให้บริการนักศึกษาพิการใน
 ศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ
 (1) ด้านงานบริการนักศึกษาพิการในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งานสอนเสริม งานสื่อ
 เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก งานทุนการศึกษา งานหนังสือเสียง งานผลิตสื่อตำราเรียนอักษร
 เบรลล์ งานล่ามภาษามือ งานอาสาสมัคร งานให้คำปรึกษาแนะแนวและงานอาชีพ (2) ด้านกิจการ
 นักศึกษาพิการ ได้แก่ การสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
 นักศึกษาพิการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โครงการทัศนศึกษา โครงการเตรียมความพร้อม
 นักศึกษาคนพิการ โครงการวันสำคัญ และ (3) ด้านสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย ได้แก่
 การปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในมหาวิทยาลัยและในห้องเรียน อาคารเรียน ทางลาด ทางเท้า
 ห้องน้ำ ที่จอดรถ และป้ายสัญลักษณ์ ภาพรวมมีความเหมาะสมการนำไปใช้บริการนักศึกษาพิการ
 มีความสอดคล้องกับแนวทางการบริการนักศึกษาพิการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 (สกอ.) และนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาที่อื่นได้

ปกรณกิตติ ม่วงประสิทธิ์ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา
 เพื่อการมีงานทำของคนพิการทางการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมี
 งานทำของคนพิการทางการได้ยินในประเทศมีกฎหมายเฉพาะสำหรับจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
 มีนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ซึ่งสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ
 เพื่อส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการทางการได้ยินให้มีโอกาสในการดำรงชีวิต ในต่างประเทศมี
 นโยบายการจัดการศึกษาด้านอาชีพสำหรับผู้เรียนทุกคนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ปัญหา
 ในการบริหารจัดการสถานศึกษาพบว่าขาดความชัดเจนในการทำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในด้าน
 วิชาการ งบประมาณ บริหารงานทั่วไป และบริหารบุคคล ทำให้การบริหารสถานศึกษาขาด
 ความต่อเนื่องในการปฏิบัติและไม่สัมฤทธิ์ผลตามเป้า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมี
 งานทำของคนพิการทางการได้ยินคือ การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม การกำหนดนโยบายเฉพาะ
 แนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์ การจูงใจบุคลากร งานวิชาการ การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา
 การเรียนรู้วัฒนธรรม และการปลูกฝังคุณภาพ

วันทนา สวนเศรษฐ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางการ
 พัฒนาการให้บริการนักศึกษาพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษา
 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการให้บริการนักศึกษาพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการใน
 ระดับอุดมศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในภาพรวมอยู่
 ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีสภาพการให้บริการสูงสุด คือ ด้านการบริการให้
 คำปรึกษา ด้านการให้บริการด้านการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทาง
 การศึกษา และด้านการประสานงานกับคณะที่มีนักศึกษาเรียนร่วมและเป็นเครือข่ายให้บริการกับ
 สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ 2. แนวทางการพัฒนาการให้บริการนักศึกษาพิการของศูนย์บริการสนับสนุน
 นักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษา พบว่า 1) ด้านการเป็นศูนย์ข้อมูลด้านคนพิการของสถาบัน ควรมี

การจัดประชุมผู้ปกครองของนักศึกษาพิการและการเยี่ยมบ้านของนักศึกษาพิการ 2) ด้านการบริการ การให้คำปรึกษา ควรจัดให้มีการประชุมนักศึกษาพิการ 3) ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะ บุคคลควรมีการวางแผนแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ นักศึกษาพิการ 4) ด้านการให้บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทาง การศึกษา ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการด้านเทคโนโลยี 5) ด้านประสานงานกับคณะที่มีนักศึกษาเรียน ร่วมและเป็นเครือข่ายให้บริการกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ควรจัดให้มีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาพิการ

กัญญาภักดิ์ วงษ์ธัญญ์ (2560) ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 2) คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3) ขอบข่ายภารกิจศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และ 4) กระบวนการ บริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้งนี้การประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสังกัด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอที่นำเสนอมีความเป็นประโยชน์ในการนำไป ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

รุ่งเรือง จอมศรี (2560) ศึกษางานวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหาร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) กระบวนการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำไปปฏิบัติและควบคุม 2) งานหลักของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ มี 4 งาน คือ งานหลักสูตร งานการจัดการเรียนรู้ งานการประเมินผล และงานเทียบระดับการศึกษา และผลการประเมินรูปแบบ การบริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีความเป็นประโยชน์ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับ มากที่สุด

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2561) ศึกษางานวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือ สันับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและ การจัดการความรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ขั้นตอนสร้างรูปแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบรูปแบบ การพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีการ เรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองและ การจัดการความรู้ของผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมใน ระดับอุดมศึกษา จากผลการศึกษาวิจัยได้รูปแบบการเรียนรู้ 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการพัฒนา ผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษากลุ่มกลาง รูปแบบ เอส ดี เอล และ เค เอ็ม (SDL & KM Model) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน คือ ระบุ ประเด็นการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ ดำเนินการค้นคว้า สะท้อนคิด แบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ และสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ 2) รูปแบบการพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มี

ความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษากลุ่มสูง รูปแบบเอส ดี เอล และ เค เอ็ม (SDL & KM Model) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ระบุประเด็นการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ ดำเนินการค้นคว้า แบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ และสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ 2. ขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หัตถ์ดัชนีประสิทธิผลทุกครั้ง การเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และวิเคราะห์คะแนนลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการความรู้ของผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาก่อนและภายหลังเข้าร่วมโครงการด้วยสถิติ Paired sample t-test ผลการทดสอบพบว่า ผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษามีระดับคะแนนความรู้ภายหลังการเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนความรู้ก่อนเข้าร่วมโครงการซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีคะแนนลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการความรู้ของผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาภายหลังการเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบการพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการความรู้ในระดับมาก ผลจากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้ให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการความรู้ได้

สมหวัง โชติการ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะ 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ เป็นการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร่วมกับโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร เชียงใหม่ สาขาวิชาคหกรรมให้กับผู้เรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน และศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน เชียงใหม่ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ให้กับผู้เรียนที่บกพร่องทางร่างกาย 2) ด้านงบประมาณ ได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนพิการจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นกรณีพิเศษ 3) ด้านบุคลากรได้รับการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และมีคณะกรรมการศูนย์บริการช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ 4) ด้านบริหารทั่วไป ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ งานทะเบียนและคณะกรรมการศูนย์บริการช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาพิการเป็นผู้ให้บริการ รับสมัคร ตรวจสอบความถูกต้องและจัดเก็บรวบรวมเอกสารให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

งานวิจัยต่างประเทศ

Blackmon (2002) วิจัยเรื่อง The impact of school-to-work programs on the graduation rates of students with learning and emotional disabilities พบว่า การฝึกหัดเพื่อเตรียมประกอบอาชีพรวมกับทางวิชาการเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการจบการศึกษาสำหรับนักเรียนคน

พิการมากกว่า และเมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทางด้านเชื้อชาติ เพศ สถานที่เกิด และความพิการของนักเรียนคนพิการที่ร่วมโปรแกรมโรงเรียน ที่ทำงาน มีอัตราการออกกลางคันต่ำกว่า และการไล่ออกน้อยกว่า สรุปได้ว่านโยบายการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาควรรวมการเตรียมอาชีพในมาตรฐานการศึกษาอย่างกวดขันเพื่อสนับสนุนการป้องกันการลาออกกลางคันและพัฒนาการทำงาน

Krohe (2002) วิจัยเรื่อง The effect of self-efficacy, learning style, and training method on the acquisition of computer skills by people with special needs พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันด้านประสิทธิภาพในตนเอง คนพิการมีการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดเจนกว่ากลุ่มทั่วไป วิธีการฝึกหัดมีผลต่อการฝึกหัดทักษะทางคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ที่มีมาจากงานสังคมสงเคราะห์ แต่ไม่ใช่สำหรับคนพิการ รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนจะส่งผลต่อความสำเร็จในการฝึกหัดทักษะทางคอมพิวเตอร์น้อยกว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านประสิทธิภาพตนเอง และรูปแบบการเรียนรู้มีประโยชน์ในการแยกแยะศักยภาพของผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละคน จากโครงการฝึกหัดทักษะทางคอมพิวเตอร์

Thrush (2002) วิจัยเรื่อง A comparison study of disability management practitioners' use of disability management knowledge competencies based on methods of training พบว่า วิธีการฝึกหัด สถานที่ทำงาน (ภายนอกหรือภายใน) ความสำเร็จทางการศึกษา รายวิชาที่เรียน และสมาชิกทางอาชีพ มีผลต่อการจัดการความรู้ของคนพิการ โดยปัจจัยด้านสมาชิกทางอาชีพมีความสำคัญมากที่สุดต่อการจัดการความรู้ ในขณะที่วิธีการฝึกหัดการจัดการความรู้คนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับรายวิชาที่เรียน สมาชิกทางอาชีพ ความสำเร็จทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน หรือสถานที่ทำงาน สรุปได้ว่าไม่มีสิ่งโน้มน้าวใจในการแนะนำวิธีการฝึกหัด วิธีการฝึกหัดอย่างมีโครงสร้างมีผลกระทบมากกว่าวิธีการฝึกหัดอย่างไม่มีโครงสร้างสำหรับการเพิ่มอัตราการจัดการความรู้คนพิการ โดยเฉลี่ยทุกสัปดาห์ และทุกเดือน โดยแนะนำความรู้ความสามารถ การจัดการความรู้คนพิการที่จำเป็นต้องนำไปใช้ต่อความรับผิดชอบทางอาชีพในปัจจุบัน

Bader (2003) วิจัยเรื่อง Identification of best practices in one-stop career centers that facilitate use by people with disabilities seeking employment พบว่า คนพิการมีทางเลือกหลากหลายในการบริการเบ็ดเสร็จที่ควรได้รับ และการเข้าถึงการบริการด้านการฝึกหัดการเข้าถึงการบริการความสะดวกสบายของคนพิการในการบริการศูนย์บริการอาชีพ การบริการที่ดีที่สุดที่ปรากฏออกมาจากข้อค้นพบเพิ่มเติมของคนพิการได้แก่การใช้เงินทุนจากตัวแทนเบ็ดเสร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริการศูนย์พัฒนาอาชีพ สำหรับการบริการด้านการฝึกหัดด้านความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยผู้อำนวยการเบ็ดเสร็จต้องเข้าใจข้อมูลคนพิการ เงินทุนพิเศษที่เข้าถึงได้ การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด การบริการความช่วยเหลือด้านผลประโยชน์ของคนพิการ

Rieger และ Leibfriend (2003) ศึกษาวิจัยเรื่องกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ พบว่า มีการกำหนดออกมาเพื่อเป็นกฎหมายในการดูแลคนพิการพบว่าพื้นฐานของกฎหมายจะเกิดจากความมีใจบุญ การมีจิตเมตตาต่อผู้อื่นซึ่งจะถูกมองว่าเป็นลักษณะของการสังคมสงเคราะห์ และอุปถัมภ์ซึ่งส่งผลให้ผู้พิการไม่สามารถเติบโตและงอกงามภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ที่ออกมา และกฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้เท่าที่ควรเพราะพบปัญหาในการเลือกปฏิบัติ โดยให้ข้อเสนอแนะใน

การใช้กฎหมายเพื่อคนพิการคือต้องใช้กฎหมาย/ นโยบายควบคู่กับจิตสำนึก ความมีจริยธรรมของคนในสังคม

Cihak et al. (2004) วิจัยเรื่อง Use of brief functional analysis and intervention evaluation in public setting พบว่า ข้อตกลงของการจัดการเรียน การสอนแบบการเลียนแบบและแบบกลุ่มสังคม ต่อความเสมอภาคของทักษะทางการปฏิบัติงาน และการอาชีพ เพื่อศึกษาความต้องการทางทักษะ หลักการทั่วไป การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน ข้อตกลงการจัดตาราง การเรียน การสอน 4 ประการที่ได้รับการทดสอบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบการเลียนแบบเพียงอย่างเดียว (SOI) การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มสังคมอย่างเดียว (CBI) การจัดการเรียน การสอนแบบ 2 รูปแบบ คนละวัน (CCD) การจัดการเรียนการสอนแบบ 2 รูปแบบในวันเดียวกัน (CSD) ผลปรากฏว่า เรื่องความต้องการทางทักษะ การแสดงออก การจัดตารางการเรียนการสอนแบบ CSD มีประสิทธิภาพมากกว่าการจัดตาราง การเรียนการสอนแบบ SOI, CBI และ CCD อย่างไรก็ตาม ผลจากตารางการจัดการเรียนการสอนแบบ CBI ส่งผลน้อยที่สุดในเรื่องความต้องการทางทักษะ และตารางการจัด การเรียนการสอนแบบ CSD มีผลน้อยมากในเรื่องหลักการทั่วไป ภาพรวมการจัดการเรียนการสอนแบบ 2 รูปแบบ ทั้ง CSD และ CCD จะให้ผลผลิตที่ดีในเรื่อง หลักการทั่วไปมากกว่าการจัดการเรียนการสอนรูปแบบเดียวทั้ง SOI และ CBI

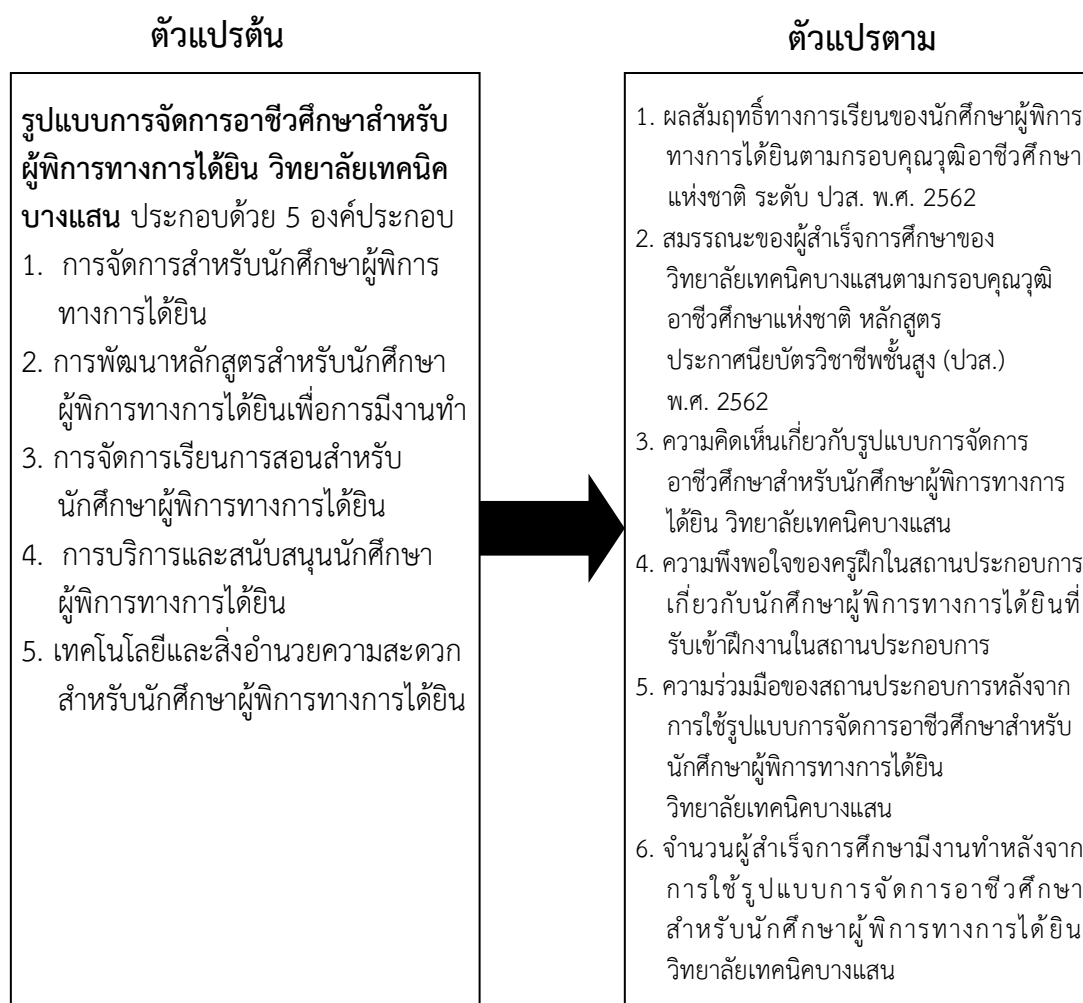
Riconscente (2004) วิจัยเรื่อง College career development centers: Serving students with learning disabilities ในขณะที่ประกาศนียบัตรเฉพาะทางได้เพิ่มทางเลือกของการประกอบอาชีพ แต่การได้รับประกาศนียบัตรไม่ได้สร้างความมั่นใจว่านักเรียนสามารถนำองค์ความรู้จากโรงเรียนไปใช้ในการทำงาน การบริการของสถาบันที่จำเป็นด้านศูนย์การพัฒนาอาชีพ เป็นศูนย์ที่ช่วยให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ได้จริงมากขึ้น จึงทำการศึกษาการฝึกหัดการทำงานของ ศูนย์พัฒนาอาชีพที่มีอยู่ 9 ศูนย์ในรัฐ New England เพื่อดูความต้องการในการพัฒนาอาชีพของ คนพิการทางการเรียนรู้และศึกษาความพิการที่ส่งผลกระทบต่ออาชีพ การเลือกศูนย์พัฒนาอาชีพเพื่อ ทำงานไม่มีการฝึกหัดโดยเฉพาะสำหรับคนพิการทางการเรียนรู้ ไม่มีวิธีการที่เป็นรูปแบบสำหรับการ ฝึกอาชีพให้แก่คนพิการทางการเรียนรู้ ข้อมูลทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าศูนย์พัฒนาอาชีพควร ช่วยเหลือการฝึกหัดอาชีพ ที่ต้องสอดคล้องกับคนพิการทางการเรียนรู้ นอกจากนี้บนพื้นฐานของข้อค้นพบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติที่ได้รับการพัฒนาเพื่อผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาอาชีพและผู้นำทางการศึกษาควรใส่ใจได้แก่ ความต้องการส่วนบุคคลในการพัฒนาอาชีพ ของคนพิการทางการเรียนรู้ รวมถึงหน่วยงานการพัฒนาอาชีพในการออกกฎหมายสำหรับคนพิการ คนพิการทางการเรียนรู้ และความพิการที่สัมพันธ์กับอาชีพ ความร่วมมืออย่างเข้มแข็ง กระบวนการ ให้ความช่วยเหลือทางการบริการแก่คนพิการ รวมถึงการใช้รูปแบบที่หลากหลายในการปรับตัวบริการ ด้านอาชีพและการสื่อสาร

Reed (2005) วิจัยเรื่อง Factors influencing college success for students with learning disabilities attending: A minority-serving institution พบว่า ความสำเร็จทางการ ศึกษาของคนพิการทางการเรียนรู้สามารถจำแนกรูปแบบความสำเร็จออกเป็น 5 ประการ ได้แก่ (1) สถาบันการศึกษาระดับสูงต้องยอมรับวิธีการเรียนรู้และความทรงจำของผู้ด้อยโอกาสซึ่งสะท้อนให้ เห็นถึงภาระหน้าที่ที่มากเกินไปสำหรับนักเรียนที่มีพื้นฐานด้อยโอกาส (2) ควรสนับสนุน ด้านการบริการแก่นักเรียนคนพิการในสถาบัน (3) ค่าตอบแทนรายได้ที่ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การช่วยเหลือทางด้านอาชีพของรัฐ (4) การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและครู และ (5) คุณลักษณะที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความอดทน ความเบิกบาน และความกตัญญู

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการตามกระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน ได้แนวทางที่มีองค์ประกอบ 5 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการการจัดการสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน 2) โครงการการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินเพื่อการทำงาน 3) โครงการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน 4) โครงการบริการและสนับสนุนนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน และ 5) โครงการจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน รายละเอียดดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน วิทยาลัยเทคนิคบางแสน